DOĞAN KARDEŞ

SAYI: 24 EYLÜL 1990 AYLIK DERGİ
KDV DAHİL 2.500 TL.

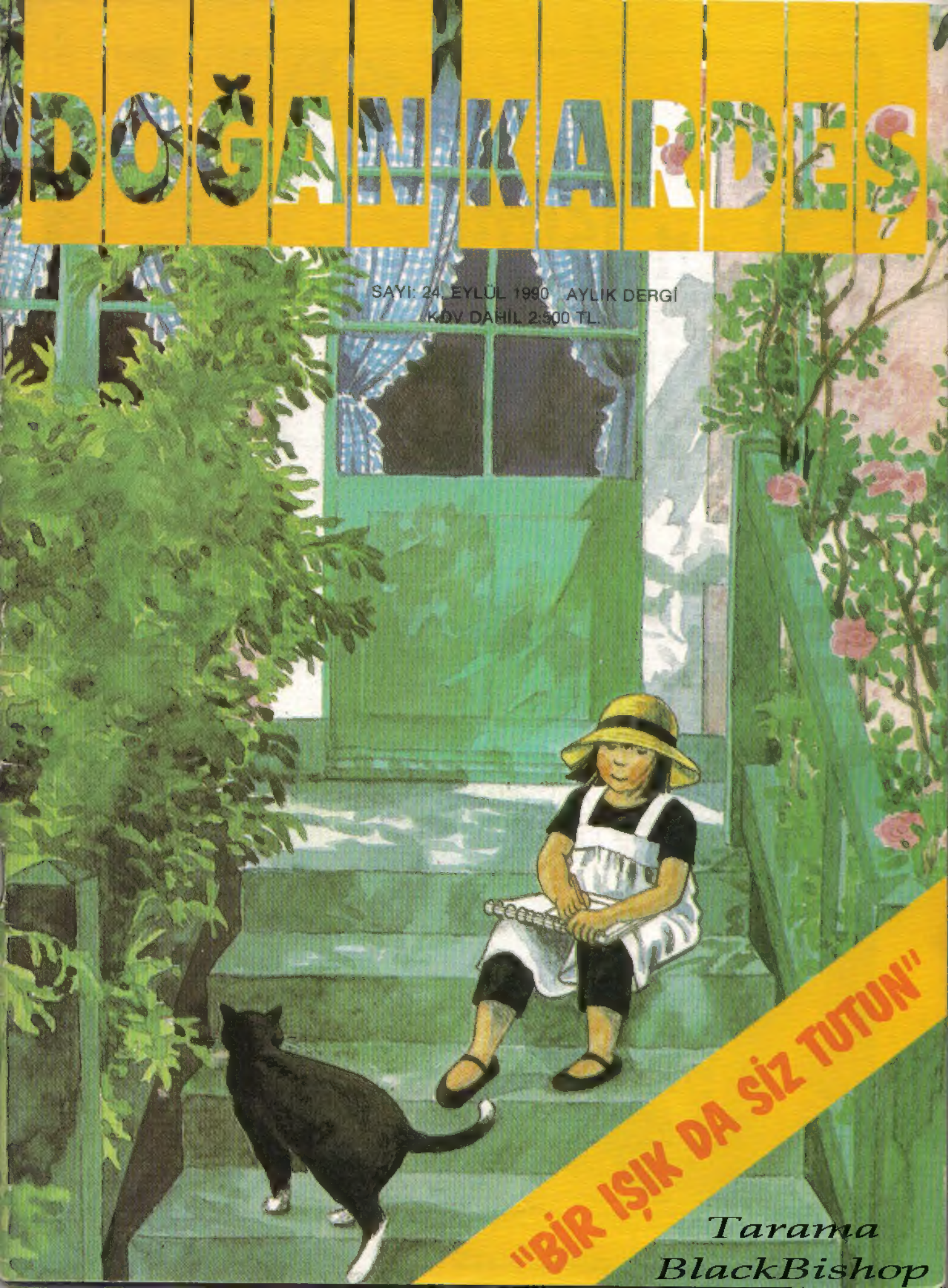

"BİR IŞIK DA SİZ TUTUN"

Tarama
BlackBishop

Ben işimi bilirim...

GENÇ TELECARD'im var.
Yapı Kredi'de hesap açtım, kartımı hemen yolladılar. Kullanımı çok kolay, çok da zevkli.

Haftalığımı alınca doğru TELE 24'e gidiyorum.
GENÇ TELECARD'imla hepsini hesabıma yatırıyorum.

Sonra yanımda para olmuş olmamış, hiç sorun değil... Nasıl olsa bütün TELE 24'ler emrimde... İstediğim zaman, gece, gündüz, bayram, tatil, para çekiyorum.

Ne de olsa, GENÇ TELECARD'lıyım!...
İşimi bilirim.

14-18 yaş arasındaki gençler, Tele-İşlemli bir Yapı Kredi şubesinde hesap açarak GENÇ TELECARD sahibi olabilir. GENÇ TELECARD, Yapı Kredi'nin ücretsiz bir hizmetidir.

YAPI KREDİ
"hizmette sınır yoktur"

YENİ ÖĞRENİM YILINDA YİNE DOĞAN KARDEŞ'LE

Sevgili arkadaşlar,

Sizlerle birlikte çeşitli etkinlikler düzenlemeyi sürdürüyoruz. Ülkemizde ilk kez, sizlerle "Çocuk Hakları Sözleşmesi"nin kabul edilmesi için bir imza kampanyası gerçekleştirdik. Büyükler, haklarınıza sahip çıkmanızı şaşkınlıkla izledi. Şimdi yeni bir etkinlikte işbirliği yapmayı öneriyoruz: Bu ay yapılacak "Çocuklar İçin Dünya Zirvesi"nde çocuklar yararına kararlar çıkmasını istediğimizi gösterelim. Ne yapalım?

Dergimizin ekinde Cumhurbaşkanımıza yazılmış bir kart bulacaksanız. Dünya zirvesinde ülkemizi temsil edecek olan Cumhurbaşkanımıza, bu kartı göndererek, zirvede çocuklar yararına kararlar çıkmasını istediğinizi gösterebilirsiniz. Kartın üzerine, mesajı ve adresi biz bastırdık. Size yalnızca kartı pullayıp postaya vermek kalıyor.

Bitmedi... Dergimizin ekinde bulacağınız broşürde açıkladığımız gibi 23 Eylül'de sizi, çocukların aydınlık geleceği için ışık tutmaya davet ediyoruz. Katılmaz mısınız? Konuyla ilgili ayrıntılı bilgileri broşürde ve gazetemizin son sayfasında bulabilirsiniz.

Temmuz ayı şans kuponu talihlimiz, noter huzurunda yapılan bir çekilişle belirlendi. Ağustos ayı şans kuponu çekilişini ise bu ay yapacağız. Son kez verdiğimiz bu kuponun yerine, gelecek aylarda daha eğlendirici ve daha adil bir ödüllendirmeye geçeceğiz. Bulmacamızdaki ödül çeşitlerini de artırmak istiyoruz. Neler verelim? Önerileriniz doğrultusunda çeşitlerimizi artıralım, ne dersiniz?

Dergimizin ikinci cilt kapakları hazırlandı. Doğan Kardeş ansiklopedik değer taşıyan, gelecekte de yararlanılabilecek bir dergi. Dergimizi cilt kapaklarıyla korumak daha kolay. Cilt kapaklarımızı bayilere dağıtamıyoruz. Dileyen okurlarımız 7 bin 500 Türk lirasını 555700-4 no'lu Yapı Kredi Merkez Şube İstanbul hesabına ya da 476676 no'lu posta çeki hesabına yatırıp, belgelerini adresimize göndererek cilt kapağından edinebilirler. Gönderilen belgenin arkasına, cilt kapağı istediğinizi yazmayı unutmayın. İstanbul'da büyük kitabevlerinde de cilt kapağımızı bulabilirsiniz.

Ekim'le birlikte üçüncü yaşımıza gireceğiz. Her yaş dönümü "Ne yaptık, neler yapmalıyız?" sorularını gündeme getirir. Yaptıklarımızı biliyorsunuz. Yapacaklarımız ise, yeni yazı dizileri, yeni çizgi diziler, yeni oyunlar, yeni ödüller ve yeni yeni etkinlikler... Tüm bu yenilikleri yapabilmek için fiyatımızı artırmak zorundayız. Ülkemizde fiyat artışları yoğun yaşanıyor. Anne ve babalarınızın fiyat artışlarından ve kazançlarının bu artışları karşılayamayışından yakındıklarını bilirsiniz. Dergimizin yayınını sürdürebilmek için bizler de, fiyatları artan gereksinimlerimizi karşılamak zorundayız. Bu yüzden gelecek ay yapacağımız küçük fiyat artışını hoşgörüyle karşılayacağınıza inanıyoruz.

Gelecek ay, yaşgünümüzü kutlamak için bizimle buluşmanız dileğiyle; hoşçakalın...

Nevzat Basım

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı 24, Eylül 1990

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sk.
No: 1, Kat: 3 Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23-516 85 32-516 89 83
Abone Başvuruları için Tel: 516 93 23

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ

Yayın Danışmanı: Nadir Ergin TELCİ
Yazı İşleri Müdürü: Nevzat BASIM
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Sema Polat OĞÜT, Zeynep ARSLAN, Çiğdem AKSOY
Katkıda Bulunanlar: Hasan AYDIN, Tuncay BATIBEKİ, Tansel BAYBARA, Behice BALTA, Seçil BÜKER, Yüksel COŞKUN, Gülten DAYIOĞLU, Erçan DİNÇER, Esin DÜZAKIN, Ali Murat ERKORKMAZ, Mehmet GÜLER, Tarık GÜNERSEL, Ayşegül İLDENİZ, Aziz KARADENİZ, M. Ali KILIÇBAY, Hamid MİRGHANBARİ, Feridun ORAL, Sinan ÖĞÜT, Mehmet SEVİNÇ

Kapak Deseni: Lena ANDERSON

Reklam ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU

Temsilcilerimiz: Gültekin ALTUN, Avni ÇAĞIRIR
Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE
Muhasebe: Levent ALTUNBEK, Işın EVİRGEN

Dizgi: Tipograf
Renk Ayrımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San. A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

İlan Koşulları:
Arka Kapak : 4.000.000 TL
Kapak İçleri : 3.500.000 TL
İç Sayfalar : 3.000.000 TL

Fiyatı: 2.500 TL (KDV Dahil) KKTC Fiyatı: 3.500 TL. Abone Bedeli: Yalnız 1 Yıllık: 25.000 TL. Yurt Dışı: 25 US $, 50 DM

POSTA KUTUSU

CANIM ÖĞRETMENİM

Okulu bilmiyordum,
Bir gün okula geldim.
Durmadan ağlıyordum,
Bana ağlama dedin.
Derslerimle ilgilendin
Okuma yazma öğrettin
Sevdik biz de seni
Sen de sevdin bizleri.

Burcu BOZKAYA

KİTAP

Bilgisiz dünya olur mu?
Kitapsız dünya olur mu?
Kitap "dostluk demektir,
Dostsuz dünya olur mu?

Zafer savaş her bir şey
Kitapla halledilir.
Kitapsız bir dünya
Köksüz çiçek demektir.

E. Özge TALAŞ/İSTANBUL

ANNECİĞİM

Anneciğim seni ben canımdan çok severim
İstemeyerek bazen seni ben üzerim
Ame sen beni hep affedersen
Bitmeyen sevginle, okşar öpersin.

Geceleri korksam, hep senin yanındayım
Hastalansam ağlasam, hep senin kucağındayım
Seni ne kadar çok severim
Benim canım anneciğim!..

Sakın beni bırakıp uzaklara gitme
O zaman sensiz ben ne yaparım?
Sen olmasan yanımda,
Ağlarım, ağlarım, hep ağlarım...

Meltem KERRAR

HAYVANLAR

Kuşlar cıvıl cıvıl cıvıldaşır
Hem yem arar, hem dolaşır.
Kartalı var şahini
Bülbülü ve serçesi.

Ormanda yaşar güçlü aslan,
Maymun ve ceylan.
Bunun yanında kalır mı
Minik şirin tavşan.

Köpek bahçenin bekçisi,
Kedi evin neşesi.
Sabah oldu mu horoz
Bahçemizin şen sesi.

Banu AKSOY/İSTANBUL

ÖZGE ARASAN-İSTANBUL

BERRİN PAPİLA

NE YAPIYORUZ BİZ?

Aldım haberi dağlardan,
Diyor ki: "Eriyor zümrüt yeşil"
Yoksa biz,
Cinayet mi işliyoruz?

Aldım haberi gökyüzünden,
Diyo ki: "Yok oluyor maviliklerim"
Yoksa biz,
Öldürüyor muyuz kendimizi?

Aldım haberi denizden,
Diyor ki: "Neden bu çöpler,
Yok etmek için mi güzelliklerimi?"
Sormalıyız artık kendimize
Ne yapıyoruz biz?

Ceren ŞEN/İSTANBUL

TAVAN ARASI

Anneannemin evinde,
Bir tavan arası var,
Sandalyeler, masalar,
Eski elbiseler, sandıklar.

Karıştırdım sandıkları,
Bir baktım dedemin,
Eski olta kamışları,
Amma yemiş balıkları.

Hümeyra ERKMEN

GÖKYÜZÜ VE DENİZ

İnadına mavi ikisi de,
Gökyüzü de, deniz de,
Birbirlerine zıt sanki,
İkisi de masmavi.
Hangisi daha mavi,
Gökyüzü mü?
Deniz mi?
Bence ikisi de birbirinden mavi
Sabahları hep böyleler
Masmavi görünürler.

İnadına siyah ikisi de,
Gökyüzü de,
Deniz de,
Birbirlerine hep bağlı, ya da zararlı,
Hangisi daha siyah,
Gökyüzü mü?
Deniz mi?
Bence ikisi de birbirinden siyah
Geceleri hep böyleler, simsiyah görünürler
Yalnız güneş batarken gökyüzü,
Sarı, yeşil, mor, pembe, mavi
Diğer zamanlarda,
Büyük yarış devam ediyor sanki.

Derya KÜÇÜK/İZMİR

PELİN YILMAZ

MUTLULUK

Mutluluk bazen bir kelebektir,
Bazen sevimli bir bebek
Bazen de bir melek olur,
Uçar gökyüzüne mutluluk

Mutluluk bazen bir düş,
Sımsıcak bir gülüş,
Bazen de bir öpüş olur,
Konar yanağıma mutluluk

Mutluluk, bir çocuk
Neşeli bir kuzucuk,
Bazen de yeni açan bir tomurcuk olur,
Düşer toprağa mutluluk

Mutluluk, olur barış
İlerlemeli karış karış
Hey insanoğlu sen de buna alış.
Sarar dünyayı mutluluk

İris ERSOY/TEKİRDAĞ

HEPSİ BU KADAR MI?

Bir bayram günü Ayşe'ye teyzesi para vermişti. Ayşe parayı alınca ne söyleyeceğini şaşırmıştı. Annesi bir hatırlatma yaparak, "Baban bana para verince ben ne diyorum?" dedi.

Ayşe hemen atılarak, "Hepsi bu kadar mı?"dedi.

Elif SÖĞÜT/İSTANBUL

AYŞEGÜL İLE GÜL OKULA BAŞLIYOR

Her sabah olduğu gibi Ayşegül elini yüzünü yıkamış, kahvaltısını yapmıştı. Bu sabah erken kalkmıştı, çünkü okula başlıyordu. Önlüğünü giydi, yakasını taktı. Okul törenine katılmak üzere evden çıktı. Arkadaşı Gül'e uğradı. Birlikte "Okula Başladık" şarkısını söyleye söyleye okulun yolunu tutmuşlardı. Onlar geldiğinde tören başlamıştı. Öğretmenlerini görür görmez sevmeye başladılar. Sınıflarını ve arkadaşlarını çok sevmişlerdi. Önce düz çizgi çizmeyi, sonra da harfleri öğrendiler. Okulun birinci günü çok güzel geçmişti.

Eve gelince, ikisi de annelerine okulda yaptıklarını anlattılar. Sonra da ödevlerini yaptılar. Dışarı çıkıp paten kaydılar. Akşam babalarıyla yine okulu konuşmuşlardı.

Ertesi gün biraz daha geç kalktılar. Çünkü bugün tören yoktu. Okul saat on ikide başlamasına rağmen, Gül çoktan yemeğini yemiş, önlüğünü giymişti. Onları bugün Ayşegül'ün annesi okula bıraktı. Okula geldiklerinde, mantolarını nereye asacaklarını bilmiyorlardı. Ama anneleri onlara asacakları yeri öğretti. Sonra sınıflarını aramaya başladılar. Tam bu sırada biriyle çarpıştılar. Ayşegül "Siz kimsiniz?" dedi. Adam "Esas siz kimsiniz?" dedi. "Biz sınıflarımızı arayan iki öğrenciyiz" dediler. O da, "Ben bu okulun müdürüyüm" dedi ve onlara sınıflarını gösterdi.

Sınıflarına girdiler. Tahtada birçok şey yazıyordu. O gün kelime birleştirmeyi öğreniyorlardı. Bu kadar çok şeyi nasıl yazacaklardı? Tam defterlerini açıp, yazacaklardı ki, kulaklarını patlatan bir ses duydular. Bu teneffüs sesiydi. Yani öğrencilerin bazı ihtiyaçlarını görmeleri için verilen, dinlenme süresinin başladığını haber veren zil. Ayşegül arkadaşı Lale'ye tahtadakileri niçin defterine yazmadığını sordu. Lale de, onları öğretmene göstermek için tahtaya yazdığını söyledi. Ayşegül ile Gül sınıftaki diğer öğrencilerin nerede olduklarını merakla sordu. Lale "Beden eğitimi yapıyorlar, ben biraz rahatsız olduğum için katılamadım" dedi.

Ayşegül ile Gül, birlikte beden eğitimi dersine katıldılar. Çok zevkliydi. Beşinci derste "Öğretmenim Canım Benim" şarkısını öğrendiler. Ders bitti ve anneleri onları almaya geldi. Birlikte Gül'lerin evine gittiler. Akşam olmuştu. Ayşegül annesine eve geç kaldıklarını söyledi. Ayşegül'ün annesi "İki gün burada kalacağız" dedi. Ayşegül telaşla "Ama yarın okul var" deyince, annesi "yarın Cumartesi, öbür gün Pazar, bu günlerde okul yok" dedi. Ayşegüller niçin Güller'de kalacaktı biliyor musunuz?

Niçin mi diye soruyorsunuz? Size başından beri söylemediğimiz şey Gül'le Ayşegül'ün kuzen olduklarıydı.

Sedef ALPMAN/İZMİR

OKULA EN YAKIN...

Sıcak yatağından kalkmak, yine çok zor oldu Recep için. Dışarıda lapa lapa kar yağıyordu. Ne olurdu biraz daha yatabilse, biraz daha ısınabilseydi.

İçeriden annesinin sobayı yakmak için çıkardığı sesler geliyordu. O da olmasaydı, diye geçirdi aklından. Anam da olmasaydı ne olurdu benim halim. Hiç değilse sıcak odaya kalkıyorum. Anamın sıcak elinden sıcak çayımı içiyor, sonra soğuğa çıkıyorum. Ya bunlar da olmasaydı, diye düşündü.

Kalktı hızla giyinip sobanın yandığı yan odaya geçti. Solgun yüzlü annesi çayı çoktan demlemiş, ekmeğine yağını sürmüştü bile.

Recep "Sağol ana," dedi, "sen de olmasan..." "Sen de sağol," dedi annesi, "Sen de sağol. Ben anayım. Yaptığım nedir ki. Keşke elimizde avucumuzda daha fazla olsa da, daha fazla şeyler yapabilsem sana. Ama ah fakırlık..."

Recep lokmaları hızla çiğneyip çayı hızla içtikten sonra, "Gideyim ben ana," dedi. "Okullu çocuklar kalem bekler, silgi bekler. Geciksem kaparlar sonra yerimi. Okulun önündeki o yeri kapabilmek için ne kavgalar ettim ben. Bir kaparlarsa bir daha yakalayamam o yeri."

Annesini öptü, yola koyuldu. Okulun köşesine geldiğinde yerinin boş olduğunu görüp sevindi. Simitçi onun yerini bildiğinden, tablasını daha kenara kurmuştu. Satışa da başlamıştı.

Recep silgileri, defterleri, kalemleri kaldırıma serdiği muşambanın üzerine sıralarken, biraz dan çalacak zille öğretmenini bekleyen ve defter kalemlerini sıralarına dizen öğrencilere benziyordu. Ama öğrenciler, bu işleri yaptıktan biraz sonra sevgili öğretmenlerine kavuşacak, ders boyu güzel saatler geçireceklerdi. Oysa Recep akşama kadar bekleyecek, yanından geçen öğretmenlerin bir kaçı o aceleleri içinde belki yan gözle ona bakacak, sonra gideceklerdi. Onlardan bir tanesi ile bile konuşabilmeyi o kadar isterdi ki Recep. Ama her seferinde utanır, bir şey diyemezdi. Yalnızca öğrenciler ile konuşur, onlarla şakalaşırdı.

Okumayı çok istemişti Recep. Ama önce fakırlık, sonra babasının onun okumasını istemeyişi ve peşpeşe aldığı zayıf notlar, onun okul hayatının bitmesine neden olmuştu.

Babası "Çalışmalısın" dediğinde, çantasına artık koymayacağı kitap ve defterleri başka çocuklara satmak geldi aklına. Böylece hem kalem ve defterlerle bir arada olacak, hem de okul zilini, öğrenci seslerini sürekli duyacaktı.

O sırada bir öğrenci kalem almak istiyordu. Recep, düşüncelerinden aniden sıkılıp kalemi verdi çocuğa. Öğrencinin arkasından uzun süre baktı sonra.

O gün akşama kadar çok fazla satış yaptı. Sevinçle eve döndüğünde çıkan ateşinin farkında bile değildi. Annesi ateşinin çokluğunu görünce çılgına döndü. Evdeki iki aspirini çocuğa verip yatırdı yatağa.

Günlerce kendine gelemedi Recep. Eve doktor da gelemedi. Doktor para isterdi. Bir haftanın sonunda gözlerini açtığında, annesi sevinçten ağlıyordu. "Bir daha gitme oğlum," diyordu. "Babanın getirdiği yeter. Gerekirse ben de temizliğe giderim. Ama sen otur. Ne olur gitme oğlum," diyordu. Ama Recep kararlıydı. "O çocuklar ve niceleri okullarını bitirinceye kadar kalem, defter satacağım onlara," dedi. "Onlar okudukça ben okuyacak, onlar bilgilendikçe ben bilgileneceğim. Sen rahat ol ana. Hem bugün kar da yağmıyor ki..."

Esen BAĞIRKAN/İSTANBUL

Bilgisayar Seda'nın

Doğan Kardeş "Temmuz ayı Şans Kuponu" çekilişi yapıldı. İstanbul noteri huzurunda yapılan çekiliş sonunda **Seda Önalan** kardeşimiz bir adet Commodore bilgisayar, bir adet oyun çubuğu ve bir oyun programı kazandı.

Ağustos ayı için gönderilen mavi şans kuponlarının çekilişini Eylül ayı içerisinde yapacağız. İstanbul'daki büromuzda yapılacak çekilişe katılabilecek kardeşlerimiz 516 85 32 ya da 516 93 23 nolu telefonlardan Sema ablayı arasınlar. Çekiliş günü büromuzda sizleri de görmek isteriz.

Bu ay son kez verdiğimiz şans kuponu uygulamamıza, tüm okurlarımızın katılmasını diliyoruz.

6 yaşındaki Utku Öğüt, sizlerden gelen yüzlerce şans kuponunun bulunduğu kutuyu epeyce karıştırdı. Sonunda birini çekti. ▼

▲

İstanbul Beyoğlu 19. noteri Şener Yunusoğlu, küçük Utku'nun çektiği kuponun şanslı göndericisini saptadı. Kuponu okudu ve Doğan Kardeş Temmuz Ayı Şans Kuponu Çekilişi'nin Commodore bilgisayar talihlisini onayladı: Seda Önalan (Mimoza Sokak, Ersöz Apartmanı, 9/22 Üstbostancı/İstanbul)

Seda Önalan, ödülünü Genel Yayın Müdürümüz Turhan Ilgaz'dan aldı.

Şimdi bir bilgisayarınız olabilir!

Nasıl?

Dergimizin ekinde bir şans kuponu bulacaksınız. Kuponun üzerindeki gerekli yerleri doldurup, "Şans Kuponu" Yeniçeriler Cad., Sinekli Medrese Sk., No: 1, Kat: 3 Beyazıt-İSTANBUL adresine gönderin.

Sonra?

30 Eylül 1990 tarihine dek adresimize ulaşan kuponlarla, noter huzurunda bir çekiliş yapılacak. Sonunda bir kardeşimiz, bir Commodore bilgisayar, yanında bir "oyun çubuğu", bir de oyun programı sahibi olacak!

NE KADAR ŞANSLISINIZ!

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 8.6.1990 tarih BODB-1990/1027-6164 nolu izni ile yürütülmektedir.

İNSANLIK TARİHİ

YAZAN: Dr. M. Ali KILIÇBAY
ÇİZEN: Tuncay BATIBEKİ

Mısır uygarlığı

MISIRLILARIN EN ÖNEMLİ BULUŞLARI, NİL KIYILARINDA YETİŞEN OTÇUL BİR BİTKİ OLAN PAPİRÜS'TEN, EV EŞYASINDAN AYAKKABIYA KADAR HER TÜRLÜ EŞYANIN YANISIRA, ÜZERİNE YAZI YAZILAN TABAKALAR ELDE ETMELERİDİR...

SEVGİLİ ÇOCUKLAR, BU ÇOK ÖNEMLİ BİR BULUŞTUR. ÇÜNKÜ DİĞER UYGARLIKLAR YAZILARINI YUMUŞAK KİL TABLETLERİN ÜZERİNE YAZMAKTA, SONRA BUNLARI FIRINDA PİŞİREREK SAKLAMAKTADIRLAR. AMA BU TABLETLER KIRILDIKLARI VEYA BAŞKA NEDENLERDEN ÖTÜRÜ BOZULDUKLARI İÇİN UZUN SÜRE SAKLANAMAMAKTADIRLAR. OYSA PAPİRÜSTEN YAPILAN YAZI TABAKALARI ÇOK DAYANIKLI VE KULLANIMI KOLAYDIR. AKDENİZ ÜLKELERİ M.S. 10. Y.Y.'LA KADAR PAPİRÜSÜ YAZI MALZEMESİ OLARAK KULLANDILAR.

ESKİ MISIR'DA ENDÜSTRİ ALANINDA ÇALIŞAN ZANAATKÂRLARIN ÇOĞU ÖZGÜR, BİR KISMI DA KÖLE İDİ. BUNLARIN ENDÜSTRİ ALANINDA ÇALIŞANLARININ HEPSİ, BABADAN OĞULA AYNI İSİ YAPMAK ZORUNDAYDI. EĞER BİR KİMSE ÇÖMLEKÇİ İSE, OĞLU DA ONUN YERİNE ÇÖMLEKÇİ OLMAK ZORUNDAYDI. BU MESLEĞE MENSUP OLANLAR, BAŞKA GRUPLARDAN İNSANLARLA EVLENEMEZLER, KENDİ GRUPLARI İÇİNDE AİLE İLİŞKİLERİNİ VE BAĞLARINI SÜRDÜRMEK

MISIRLILAR DOKUMACILIK ALANINDA DA ÇOK USTADIRLAR. MISIRLI ZANAATKÂRLARIN DOKUDUKLARI İNCE KETENLER O ZAMAN DÜNYADA ÜN KAZANMIŞ, BUNDAN YAPILMIŞ ELBİSELERİ GİYMEK, ZENGİNLİK VE SOYLULUK SİMGESİ HALİNE GELMİŞTİR.

ZORUNDA OLURLARDI. MISIRLILARIN ESKİ ÇAĞIN EN BÜYÜK MÜHENDİSLERİ OLDUKLARI RAHATLIKLA SÖYLENEBİLİR. YUNANLILAR VEYA ROMALILAR, ONLARIN DÜZEYİNE HİÇBİR ZAMAN ULAŞAMAMIŞLARDIR...

MISIR'IN ASIL MÜHENDİSLİK HARİKALARI OLAN PİRAMİTLERDEN DAHA SONRA SÖZ EDECEĞİZ.

BUNDN YANISIRA, NİL'İN KOLLARI ARASINDA VE NİL İLE KIZILDENİZ ARASINDA BİRÇOK BÜYÜK KANAL YAPILMIŞ, BİN TON KADAR AĞIRLIĞI OLAN DİKİLİTAŞLAR ÇOK UZAK MESAFELERE TAŞINMIŞTIR. BU ÇOK AĞIR TAŞLAR, HERODOTOS'UN ANLATTIĞINA GÖRE YAĞLI KAZIKLAR ÜZERİNDE, BİNLERCE KÖLE TARAFINDAN KAYDIRILARAK TAŞINMAKTA VE İSTENİLEN YERE ULAŞTIĞINDA DA, BÜYÜK MÜHENDİSLİK BİLGİSİ GEREKTİREN MANEVRALARLA DİKİLMEKTEDİR.

ESKİ MISIR BU KADAR BÜYÜK VE KAPSAMLI İŞLERİ GERÇEKLEŞTİRİYOR OLMAKLA BİRLİKTE, MAKİNELER HEMEN HİÇ GELİŞMEMİŞTİR. ÇÜNKÜ KOL GÜCÜ ÇOK UCUZDUR. MALLAR DENİZDE VEYA NEHİRLERDE TEKNELERLE TAŞINIR, KARADA İSE YA KÖLELER TARAFINDAN ÇEKİLEREK, YA DA İNSAN, EŞEK VEYA KATIR SIRTINDA TAŞINIRDI. HİKSOS İSTİLASINDAN SONRA, BU HALKIN MISIR'A GETİRDİĞİ ATLAR DA TAŞIMACILIKTA KULLANILMIŞTIR.

Dİ. ANCAK TEKNELER GENELDE KOL GÜCÜYLE İLERLEDİKLERİ İÇİN, ULAŞIM ÇOK YAVAŞ OLMAKTAYDI. MISIR'DA PARA KULLANIMI ÇOK DÜŞÜK DÜZEYDE KALMIŞTIR. YÜKSEK DEVLET GÖREVLİLERİNİN MAAŞLARI BİLE MAL CİNSİNDEN ÖDENMİŞTİR. SEVGİLİ ÇOCUKLAR, AYBAŞINDA MAAŞINI TAHIL, EKMEK, BİRA, KUMAŞ OLARAK ALAN BİR MEMURU GÖZÜNÜZÜN ÖNÜNE GETİREBİLİYOR MUSUNUZ? DOĞAL OLARAK, BU DURUMDA VERGİLER DE MAL CİNSİNDEN TOPLANMAKTAYDI. FİRAVUN'UN HAZİNESİ ALTIN VE GÜMÜŞ PARALARIN YIĞILDIĞI BİR YER DEĞİL DE, TARLALARDAN VE DÜKKANLARDAN GELEN BİNLERCE ÇEŞİT MALIN DEPOLANDIĞI AMBARLARDAN MEYDANA GELMEKTEYDİ. ANCAK MISIR'IN SİSTEMİ HEP BÖYLE SÜRMEDİ. III. TÜTMOSİS'İN GİRİŞTİĞİ FETİH SAVAŞLARI SIRASINDA ELDE EDİLEN BÜYÜK MİKTARDAKİ ALTIN VE GÜMÜŞ, TÜCCARLARIN BU DEĞERLİ MADENLERİ ÖDEME ARACI OLARAK KULLANILMALARINA YOL AÇMIŞTIR.

DEVE İSE ANCAK MÖ. IV. YÜZYILDA GÖRÜLMEYE BAŞLAYACAKTIR. ESKİ MISIR'DA DÜZENLİ BİR POSTA HİZMETİ BULUNMASINA RAĞMEN, HABERLEŞME GENE DE BİR İŞDİ. ÇÜNKÜ YOLLAR HEM YETERSİZ, HEM DE ÇOK KÖTÜ DURUMDAYDI. ANCAK ASKERİ AMAÇLARLA YAPILMIŞ OLAN, GAZZE'DEN FIRAT HAVZASINA ULAŞAN KARAYOLU İLE NİL'İN KENDİSİ İYİ ULAŞIM OLANAKLARI SUNMAKTAYDILAR, YA DA YAKININDA YER ALDIĞI İÇİN, BU NEHİR MISIR'IN ANAYOLUNU MEYDANA GETİRMEKTEY-

MISIR FIRAVUNU ÇOK GÖSTERİŞLİ BİR HAYAT SÜRDÜRMEKTEYDİ. ONU GİYDİREN, YATIRAN, TAŞIYAN, YEMEKLERİNİN TADINA BAKAN, HAVLUSUNU TUTAN VE BUNUN GİBİ BİRÇOK İŞİ YERİNE GETİREN ÇOK SAYIDA GÖREVLİ BULUNMAKTAYDI. BU GÖREVLİLER AYNI ZAMANDA DEVLETİN YÜKSEK GÖREVLİLERİ ARASINDA YER ALMAKTAYDILAR. BÖYLECE, FİRAVUNUN KİŞİSEL HİZMETKÂRLIĞI İLE YÜKSEK DEVLET GÖREVLERİNİN AYNI KİŞİLERDE BİRLEŞMESİ, FİRAVUNUN ÜLKENİN TEK EFENDİSİ OLDUĞUNU VURGULAMAKTAYDI

FİRAVUNLAR HUZURLARINA ÇIKAN KİMSELERİ ETKİLEYEREK, EGEMENLİKLERİNİ PEKİŞTİRMEK ÜZERE, BAZI TÖRENLERE VE İLGİNÇ DÜZENLEMELERE BAŞVURMAKTAYDILAR FİRAVUNUN HUZURUNA KABUL EDİLMEK, BÜYÜK TÖRENLERLE OLMAKTAYDI. FİRAVUNUN ÖNÜNDE HERKES DİZ ÇÖKMEK VEYA YERE KAPANMAK ZORUNDAYDI. AYRICA FİRAVUN NE KADAR YÜCE OLDUĞUNU GÖSTERMEK ÜZERE, ÇOK YÜKSEK BİR TAHTTA OTURMAKTA VE BU TAHT HİDROLİK BİR MEKANİZMA İLE, İSTENDİĞİNDE YÜKSELTİLMEKTEYDİ. BÖYLECE FİRAVUNUN HUZURUNA ÇIKANLAR VEYA BÜYÜK KAMUSAL TÖRENLERDE ONU UZAKTAN GÖREN HALK ONUN GİDEREK YÜKSELDİĞİNİ FARKEDİNCE, KORKUYLA KARIŞIK BÜYÜK BİR SAYGI DUYUYORLARDI.

MISIR FİRAVUNLARI GÜÇLERİNİ HALKA GÖSTERMEK ÜZERE, SIK SIK ASKERİ GEÇİT TÖRENLERİ DÜZENLEMEKTEYDİLER. BU GEÇİTLERDE VE DİĞER TÖRENLERDE FİRAVUNLARIN BİR ELİNDE KAMÇI, DİĞER ELİNDE DE ÇENGEL BULUNMAKTAYDI. KAMÇI FİRAVUNUN HALKINI İLERİ GÖTÜRMEK ÜZERE ONLARI HAREKETE GEÇİRDİĞİNİ, ÇENGEL İSE FAZLA İLERİ GİDERSE TUTULDUKLARINI SİMGELEMEKTEYDİ BÖYLESİNE BÜYÜK GÜÇLERE SAHİP OLAN MISIR FİRAVUNLARI BİRER TANRI SAYILIRLARDI. BU NEDENLE DE, KENDİLERİNE EŞDEĞER BİR KADINI HALK ARASINDA BULMALARI MÜMKÜN GÖRÜLMEDİĞİNDEN, FİRAVUNLAR KIZKARDEŞLERİYLE EVLENİRLERDİ.

KRAL AİLESİNİN SAF KANINI KORUMAK İÇİN AYNI AİLE İÇİNDEN EVLİLİK YAPAN FİRAVUNLAR, ÇOCUKLARININ GİDEREK DAHA HASTALIKLI OLDUĞUNU GÖRMÜŞLERDİR.

BİRÇOK FİRAVUN ÇOK GENÇ YAŞLARDA ÖLMÜŞTÜR. BUNUN YANISIRA FİRAVUNLARIN BÜYÜK BİR HAREMİ BULUNMAKTADIR.

HIRŞK! GII!

!?

FİRAVUN AİLESİ BÖYLE OLMASINA RAĞMEN, HALK ARASINDA TEK EŞLİLİK KURALI VARDIR. BOŞANMA ENDER RASTLANILAN BİR ŞEYDİR. AMA KOCA, KARISINI, ONA HİÇ DANIŞMADAN BOŞAMA HAKKINA SAHİPTİR. ANCAK KOCA, BOŞANMA HALİNDE, KARISININ EVLENİRKEN GETİRDİĞİ ÇEYİZİ GERİ VERMEK ZORUNDADIR.

FİRAVUN TUTANKHOMON VE KARISI. İ.Ö. 1350 DOLAYLARI, KAHİRE MÜZESİ

Sürecek

HAYVANLAR ARASI İLETİŞİM

Yazan: Yüksel COŞKUN
Resimleyen: Mehmet SEVİNÇ

Anne, baba ve çocuk gerdanlı dal gıç kuşları bir göl gezintisi sırasında Acaba birbirleriyle anlaşmayı nasıl başarıyorlar?

Hayvanlar nasıl anlaşır?

Çevremizde parlak renkli ve desen desen böcekler, güzel tüylü kuşlar görür, çiçek kokularını, kuşların ötüşlerini, böcek vızıltılarını, memeli hayvanların gür seslerini duyar, havada kuşların çeşitli davranışlarını izleriz. Bu sesler, kokular ve hareketler ne işe yarar? Birçoğumuz, doğadaki bu olaylarla az çok karşılaşırız. Sizlere bunların ne anlama geldiklerini anlatmaya çalışacağız.

İnsanlar kendi aralarında, dil sayesinde iletişim kurarlar. Hayvanlar arasında ise, kelimelere dayalı ortak bir dil yoktur. Hayvanların insanlar gibi konuşma dillerinin olmaması, onların kendi aralarında iletişim kurmadıkları anlamına gelmez. Hayvanlar da kendi aralarında çok iyi iletişim kurabilirler. Her hayvan grubunun kendine özgü iletişim kurma özellikleri vardır

Hayvanlar daha çok ses, koku, görme, ışık saçma ve dokunma gibi değişik şekillerde birbirleriyle iletişim kurarlar. Şimdi bunları örneklerle açıklayalım

Ses ile iletişim

Her hayvan grubu, çeşitli şekillerde ses çıkarır. Çekirgeler arka bacaklarının iç yüzeyinde bulunan diken şeklindeki çıkıntıları, kanatlarına veya vücutlarının yanlarına sürerek, ağustos böcekleri karın kısımlarında bulunan büyük bir zarın titreşmesiyle, cırcır böcekleri ise kanatlarını birbirine sürterek ses çıkarırlar

Çıkarılan sesler, diğerlerine mesajlar verir. Örneğin, erkek sivrisineklerin çıkardığı vızıltı, dişilerini cezbeder ve onların yanlarına gelmesini sağlar. Bir araya gelen erkek ve dişi, çiftleşerek nesillerini devam ettirir. Ağustos böcekleri ve cırcır böceklerinin erkekleri ses çıkarır. Çıkarılan bu sesi duyan dişiler erkeklere doğru giderken, yakınlarında bulunan diğer erkekler oradan uzaklaşır. Bu sesler sayesinde, erkek ve dişinin yaşadığı alana yabancıların girmesi engellenmiş olur. Yani böcekler sesleri sayesinde yaşadıkları alanı savunmuş olurlar. Bocekler çıkarılan sesleri *Timpana* adı verilen organları sayesinde duyarlar

Kuşlar da *syrinx* (sırınks) adlı organları sayesinde ses çıkarabilirler. Yuvadaki yavruların çıkardıkları sesler, onların acıktıklarını ifade eder. Bu sesler annelerini uyararak, yiyecek getirmesini sağlar. Bıldırcın ve kaz gibi sürü halinde yaşayan kuşlar "çağırma sesleri" çıkararak, grup bireylerinin ayrılıp, uzaklaşmasına engel olur. Bu sesler sürünün dağılmamasını sağlar. Sığırcıklar, toplu olarak dolaştıkları zaman, bireylerden biri bekçilik görevi yapar. Tehlike anında "ikaz sesi" çıkararak, sürünün diğer bireylerini uyarır ve toplu halde oradan uzaklaşmalarını sağlar. Erkek kuşların ötmesi, böceklerde olduğu gibi, dişi kuşu yanına çağırırken, yakınlarda bulunan yabancı erkek kuşları oradan uzaklaştırır

Memeli hayvanlar da *larynx* (larinks) adlı organları ile ses çıkarırlar. Özellikle sürü halinde, denizlerde yaşayan balinalar, çıkardıkları sesler sayesinde grup bireylerini bir arada tutarlar

Koku ile iletisim

Koku ile iletişim, daha çok böceklerde görülür. Bazı memeli hayvanlarda da koku ile iletişim vardır. Böcekler ve memeliler bunun için, *feromen*

Fotoğrafta görülen bir fındık böceği. Böceklerin birbirleriyle haberleşme yöntemleri diğer canlılardan daha farklıdır

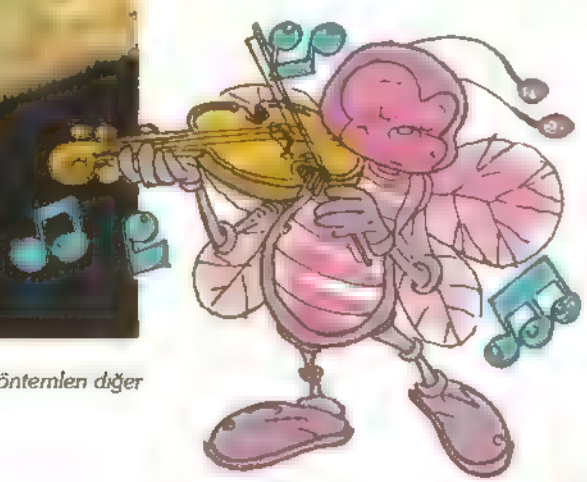

Bu Guney Afrika güvesının kanatlarındakı basıt gözler, güvenilmez, korkunç bır yüz ifadesının yaratılmasına yardım eder Güvenin arka kanatlarında daha büyuk yalancı gözler vardır Guve bu gözleri düşmanlarını korkutmak ıçın kullanır

adı verilen bır tür salgı salarlar Bu feromenlerin etrafa yaydığı koku, türün bireylerini harekete geçırıcı etki yapar

Böcekler feromenlerin kokularını antenleri sayesinde algılarlar. Antenleri koparılmış böcekler bu kokuları duymazlar Örneğin, gece kelebeklerinin erkekleri, dişilerının salgıladığı feromenlerin kokusunu 46 km uzaklıktan algılar ve kokuyu takip ederek dişiyi bulurlar Karınca ve termitler salgıladıkları feromenlerle, grubun diğer bireylerine "alarm" işareti verirler Kokarca ve misk kedileri de kendilerine yabancı bir yaklaştığında hemen arkalarını dönerek, onların uzerine pıs kokulu bir salgı fışkırtırlar. Bu koku, yaklaşan yabancının oradan uzaklaşmasını sağlar Köpekler de dolaştıkları alanlarda duvar diplerine, çalılar üzerine ve ağaç gövdelerine bir miktar idrar bırakırlar Bunun nedeni, buraya daha sonra gelecek köpeklere "burası benım alanım" mesajını vermektir. Geyikler de, göz kapaklarının kenarında salgıladıkları bir maddeyi ağaçların dallarına sürerek, bu bölgenin kendilerine aıt olduğunu, oraya sonradan gelecek olan bireylere anlatmış olurlar

Bedenin dili

Bu iletişim şeklinde, yüzün ifadesi, kulakların ve kuyruğun duruşu, tüylerin dikleşmesi, vücut üzerindekı parlak renklı desenler önemli rol oynar. Beden dılı ile iletişım hayvanların gözleri sayesinde gerçekleştirilir

Böcekler üzerındeki çok parlak açık renkler eşleri birbirine çekerken, aynı renkler düşmanlar ve rakıpler ıçin korkutucu etki yapar. Örneğin büyük tavuskelebeğının kanatları üzerinde bulunan yalancı gözler, baykuş gözüne benzer Kanatlar kapalı durduğunda bu gözler görünmez Ancak herhangı bir düşman veya rakıp yaklaştığında kanatlarını açarak yalancı gözleri gösterır ve yaklaşanın oradan uzaklaşmasını sağlar. Çok zehirli yılanlar genellikle çok parlak renkli olanlardır. Örneğin mercan yılanları çok zehirlidir ve çok güzel renklere sahıptır. Bunun anlamı etraftaki bireylere "bana yaklaşmayın, sizin için tehlikeli olurum" mesajını vermektir

Köpekler, kendilerine yakiaşıldığında ağızlarını açıp dışlerını göstererek hırlarlar. Bu hareket dığer hayvanları tarafından tehdıt olarak algılanır ve oradan uzaklaşılır Yine köpeklerde, ıkı kopek yan yana geldığında birinin tuylerinin dikilmiş, kulaklarının dik, kuyruklarının sırtının üzerine doğru kıvrık olduğunu ve parmaklarının ucuna basarak yüksek durmaya çalıştığını, dığerının ise tüylerinin yapışık, kulakları düşük, kuyrukları bacakları arasında ve başının ıyıce yere doğru eğik olduğunu görürüz. Burada bırı gücünü, ikincisi ise zayıflığını ifade etmektedir İkinci, birıncıye boyun eğmiştir

Hayvanlar arasında iletişım şekılleri yalnızca bunlarla sınırlı değıldır. Bal arılarının iletişim şekli çok ilginçtir. Dışarıdan gelen bir arı, kovandaki arkadaşlarına "500 metre güneyde bol miktarda yonca çiçeği var, oraya uç" mesajını verebilmektedir. Nasıl mı?

Bir başka sayıda buluşmak üzere

PROFESÖR TONTO

BUGÜN, BAY EDYAR (PROF TONTON) İÇİN ÇOK ÖNEMLİ OLAĞANÜSTÜ BİLİMSEL BULUŞUNU, DÜNYA BİLİM ÇEVRELERİNE AÇIKLAMAYA KARAR VERDİ BİLİM AKADEMİSİ'NDE, BİLDİRİSİNİ SUNUYOR

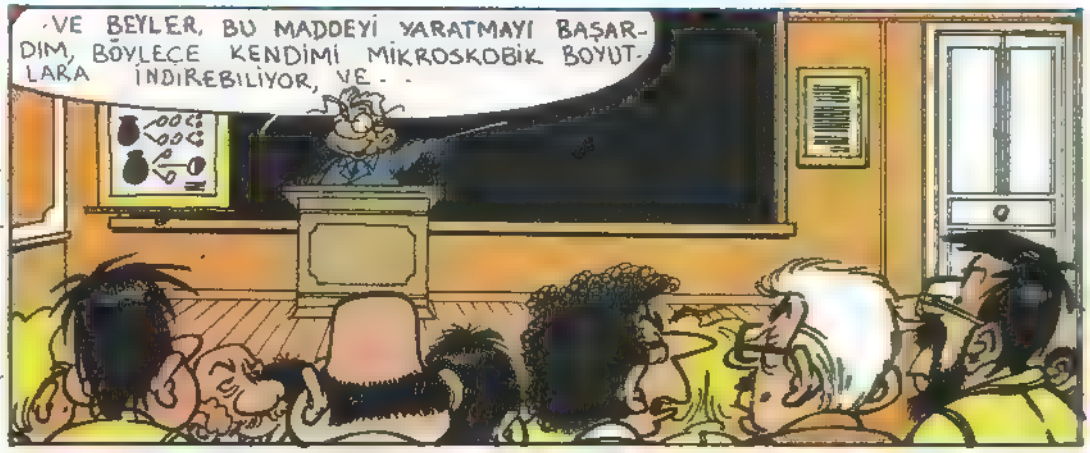

BÖYLECE, BİRKAÇ GÜN SONRA....
SİZİ DAVET ETMEMİN NEDENİ BAYLAR, TAHMİN EDECEĞİNİZ GİBİ, SİZİ İKNA ETMEK!
BENİM DE GELMEMİN NEDENİ, DİĞERLERİNİ İKNA ETMENİZE ENGEL OLMAK!
HİÇ ÜZÜLME ZIRVATOVSKI, BİZİ İKNA EDEMEZ!
AMA HERŞEYDEN ÖNCE, SİZE BİRER KADEH İÇKİ SUNMAMA İZİN VERİN!
İŞTE BU, İYİ BİR FİKİR!
BİLİMDEN SÖZETMEDİĞİ ZAMAN, BAYAĞI AKILLI ŞEYLER SÖYLÜYOR!
AH!
SAĞLIĞINIZA BAYLAR!
EVET!
İYİ SÖYLEDİN!
MATRAK BİR HERİF BU EDVAR!
HO, HO, HO!
GLOP GLOP
FİYUUUT
FİYUUUT
FİYUUUT
FİYUUUT
ŞİMDİ BAYLAR, BÜTÜN AKILLI BİLİM ADAMLARI GİBİ, SİZLER DE DENEME YOLUYLA, DALGA GEÇMEDİĞİMİ ÖĞRENECEKSİNİZ!
MİKRO-PİPETİMİ NEREYE KOYDUM BEN?
NEREDEYİM? NE OLDU? İÇKİMİ İÇTİM...
BELKİ ÇOK İÇTİM?
AAAAY
HAYDAA! PATERSON, SİZ DE Mİ BURADASINIZ?
SPLAH
BUYRUN BAKALIM, HEPİMİZ BURADAYIZ, VAN DİNCON DA GELDİ!
DOOOY!
BAFF
ŞİMDİ, ŞU KÜÇÜK KAFİLEYE BİRAZ EGZERSİZ YAPTIRALIM!

EKSİKSİZ BİR SEANS İSTİYORUM, BAYAN?
SAUNA, MASAJ, VİBROMASAJ?
EVET!
BİLİM UĞRUNA KATLANACAĞIZ!
BAKSANIZA, ETRAF İYİCE ISINMAYA BAŞLAMADI MI?
GERÇEKTEN HARARET YÜKSELİYOR!
EVET ÖYLE!
HEY SİZ, ORADAKİLER! HIZLANDIRILMIŞ ELEME AŞAMASINDA OLDUĞUMUZU GÖRMÜYOR MUSUNUZ? ÇIKARIN ELBİSELERİNİZİ!
NASIL?
NE?
AKLINDAN ZORU MU VAR?
BURADA NE HALT KARIŞTIRDIĞINIZI BİLMİYORUM, AMA SİZE KURALLARA UYMASINI ÖĞRETEBİLİRİM! MUHAFIZLAR!
GELDİK, GELDİK!
PEKİ, PEKİ, OLDU! KURAL OLDUĞUNU SÖYLEMEK YETERLİ!
BEN HER ZAMAN KURALLARA UYMUŞUMDUR!
ASKERLİĞİMDEN BERİ, DİSİPLİNLİ BİR KİŞİYİMDİR!
EVET, BEN DE ÖYLE!!
HEY SEN, ŞİSKO! ELİNİ ÇABUK TUT, GEVEZELİK EDECEĞİNE!
GIRRR!
ŞİŞKO DEDİ! BU KÜÇÜK FINDIK BANA ŞİŞKO DEDİ! BEN Kİ OTUZ YILDIR HÜCRELER ÜZERİNDE ÇALIŞIYORUM!
AMAN, SUS!
SEN NE VIZILDANIYORSUN, İHTİYAR ŞİŞKO!
HIÇBİR ŞEY! HAKLI OLDUĞUNUZU, BİR ŞİŞKO OLDUĞUNU SÖYLÜYORDU!

TAMAM, ŞİMDİ GİDEBİLİRSİNİZ, AMA EMİRLERE UYMAYI ÖĞRENİN!
EVET, TABİİ, ÇABUCAK ÖĞRENİRİZ BİZ, ÖĞRENMEK BİZİM İŞİMİZ ZATEN!
ZIRVATOVSKİ, SEN AŞAĞILIK BİR YAĞCISIN VE SENDEN NEFRET EDİYORUM!
ALÇAK!
DOĞRU!
YAĞCI, ALÇAK, NE DERSENİZ DEYİN VÜCUDUMU DELDİRMEYE NİYETİM YOK BENİM. MIZRAKLARINI GÖRMEDİNİZ Mİ?
DEMEK Kİ BAŞARDI!
?
NE? KİM BAŞARDI?
EDVARI SÖYLEDİKLERİ DOĞRUYDU! FARKINDA DEĞİL MİSİNİZ HÜCRELERLE KARŞILAŞTIK! ONLARIN BOYUNDAYIZ! KORKUNÇ!
EVET!
SAUNADAN SONRA SOĞUK BİR BANYO DERİYİ CANLANDIRIYOR
ÖYLE Mİ?
ŞİMDİ DE DONUYORUZ! NELER OLUYOR?
SAHİDEN DE
BIRRR!
HEY SİZ! ACİL DURUM VAR, EL BİSELERİNİZ NEREDE?
ŞEY, SAYIN KOMUTAN, YANİ DAHA ÖNCE ONLARI ÇIKARTMAMIZ İÇİN...
KAPA ÇENENİ ZIRVATOVSKİ!
EH, KENDİ BİLECEĞİNİZ ŞEY, YALNIZ SICAK VE SOĞUK PEK İYİ GELMEZ!
HAKLISINIZ SAYIN KOMUTAN!
PAF
BANA BAKIN DÜBELE, AKLINIZI MI KAÇIRDINIZ?
KES SESİNİ SOLUCAN!
BIRAKIN KAVGAYI!
EVET, AMA KOZUMUZU SONRA PAYLAŞACAĞIZ DÜBELE!
HANGİ KOZUMUZU, TAHTA KURUSU?
TAMAM, TAMAM, YETER!
ÇABUCAK ÇIKIŞI BULMALIYIZ!
EVET, YALNIZ BENİ SİNİRLENDİRMEKTEN VAZGEÇSİN YOKSA SURATINI DAĞITACAĞIM!
YÜRÜYÜN!
HAP ŞUUU!

BUZLU BANYO HARİKAYDI! ŞİMDİ DE BİR MASAJ YAPTIRALIM, DEĞERLİ MESLEKTAŞLARIMA DA YARARLI OLUR!

BENİ İZLEYİN ARKADAŞLAR! ÇEVREDEKİ BİÇİMLER, KARIN NAHİYESİNDE OLDUĞUMUZU GÖSTERİYOR. YUKARI ÇIKMALI, AĞIZA VEYA BURUNA ULAŞMALIYIZ!
HAPŞUU
BUNU NASIL BİLEBİLİR, BU?
KESİN SESİNİZİ, ZIRVATOVSKI, KONUNUN UZMANI O!

EVET, EVET, SERT BİR MASAJ İSTİYORUM ŞU GÖBEĞİM İÇİN!
OKEY!

FLACU
HEEY? BU DEPREM DE NEREDEN ÇIKTI?
HER YER SALLANIYOR! BU BİR AFET!
FLACH
FLATCH
AAH!
FLAH
İMDAAT!

BU CEHENNEMDEN NE ZAMAN KURTULACAĞIZ?
HANGİ BİÇİMDE KURTULACAĞIZ, ASIL ÖNEMLİSİ O!
KABUS BU!

EVEET, BİZİM UFAKLIKLARIN GELME VAKTİ YAKLAŞTI! EVE GİDECEK KADAR BİR ZAMANIM VAR!

HEEY! BAYLAR... BANA ÖYLE GELİYOR Kİ... NASIL SÖYLESEM?...

AAA!
TANRIM! DÜBELE!
NELER OLUYOR, DEVLEŞMEYE BAŞLADI!
KORKUNÇ!

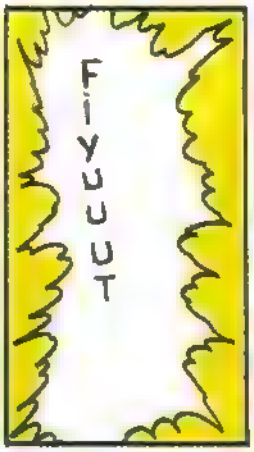
FİYUUT

AH! DÜBELE! SİZİ YENİDEN GÖRMEK NE MUTLULUK! ARKADAŞLARINIZ DA BİRAZDAN GELİRLER.
OTURUN ÇOK RİCA EDERİM!

BIRKAÇ DAKIKA SONRA
PEKALA BAYLAR, YENIDEN BIRARAYA GELDIĞIMIZE GÖRE, KÜÇÜK GÖSTERIMI NASIL BULDUĞUNUZU ÖĞRENMEK ISTERIM!
BU BIR SKANDAL! SIZ SORUMSUZ BIR DELISINIZ!
BIZI ÖLDÜREBILIRDINIZ!
HERŞEYE RAĞMEN ÇOK ILGINÇTI!
HAYDI, HAYDI! HIÇ BIR RIZIKO YOKTUR! BU TUHAF YOLCULUĞU SIZDEN ÖNCE BEN DE YAPTIM! ŞIMDI BANA INANIYOR MUSUNUZ?
BÖYLESI BIR ŞEYDEN KUŞKU DUYMAK IÇIN GERI ZEKALILARIN EN ÖNDE GELENI OLMAK GEREKIR
MUHTEŞEMDI! BU BULUŞ MÜTHIŞ BIR BULUŞ! BENI IKNA ETTINIZ, KENDI PAYIMA, BILDIRINIZIN YAYIMLANMASINDAN YANAYIM!
TEŞEKKÜRLER, PATERSON!
PATERSON HAKLI! BU OLAĞANÜSTÜ BILDIRI YAYIMLANMALI.
EVET, EVET!
BIR DAKIKA! HEMEN HEYECANLANMAYALIM!
DOĞRU, OLDUKÇA ILGINÇ, AMA BU HIÇBIR ŞEY IFADE ETMEZ!
KAPA ÇENENI ZIRVATOVSKI!
TAMAM, SÖZ! YAYINLIYORUZ!
BIR DAKIKA, BIR DAKIKA, HERHALDE ITIRAZ HAKKIM....
IYI OLDU KERATAYA!
PAF
PAF
PEKALA BAYLAR, BEN DE SIZLERE TEŞEKKÜR EDIYOR VE YAPTIĞIM UFAK ŞAKADAN DOLAYI DA ÖZÜR DILIYORUM.
BOŞ VER! ASIL KABAHAT BIZDEYDI SENI CIDDIYE ALMADIK!
SENINLE GÖRÜŞECEĞIZ DÜBELE!
DOSTUMUZ EDVAR'IN BILDIRISI YAYIMLANDIKTAN SONRA GÖRÜŞÜRÜZ, KUŞBEYINLI CÜCE!
EEEE? NASIL GITTI?
ÇOK IYI, ÇOK! TAVSIYEN ÇOK DEĞERLI SONUÇLAR VERDI, YALNIZ...
BU ARADA BEN DE HAYATIMDA GÖRMEDIĞIM BIR NEZLEYE YAKALANDIM, SICAKTAN SOĞUĞA GEÇERKEN.
ŞNIRFL NIFLE
BITTI

Iır Monet'nin Bahçesinde

Yazan: Christina BJÖRK
Çeviri: Ayşegül İLDENİZ **Çizgiler:** Lena ANDERSON

Ressam Claude Monet, 1913.

Düşünün — Ünlü bir sanatçının bahçesine gittim! Ve Paris'ı gördüm! Sevgili dedem de benimle birlikteydi. Aslında her şey onun fikriydi. Anlatmaya belki de baştan başlamalıyım.

Çiçekleri çok seviyorum. İsmim de bir çiçek adı. Büyüyen her şeye ilgi duyuyorum. Ben böyleyim işte.

Dedem de benim gibi. Üst katımızda oturuyor. Dedem eskiden botanikçiydi, ama şimdi emekli. Bu da çok iyi, çünkü artık benimle geçirecek bir sürü zamanı var. Dedem bitkiler hakkında bilinebilecek her şeyi biliyor. En azından öyle görünüyor.

Dedemi ziyarete gittiğim zamanlar, Fransız sanatçısı *Claude Monet* hakkındaki kitabına bakmaya bayılıyorum. Monet de çiçekleri seviyordu. Bir çok çiçek resmi yaptı. Belki de Monet'nin en iyi bilinen çiçek resimleri nilüfer resimleridir.

Dedemin kitabında Monet'nin tablolarının reprodüksiyonları, sanatçının, karısı *Alice* ve sekiz çocuğunun fotoğrafları var. Kitapta ayrıca bahçelerinin ve yüzyıl önce yaşadıkları büyük pembe evin resimleri de var.

Monet orada yaşadığı sürece, bahçe daha da güzelleşti. Bahçeye birçok çiçek dikti. Daha sonra bahçesini tablolarında kullandı. Resimlerini yapabileceği nilüferleri olsun diye, bahçeye bir göl bile yaptırdı.

Dedemin kitabına öyle çok baktım ki bazen Monet, Alice ve sekiz çocuğu tanıdığımı düşünüyorum. Ve kendimi neredeyse pembe eve gitmiş gibi hissediyorum. En azından gitmiş gibi davranabilirim. Sık sık Japon köprüsünün üstünde durup, nilüfer gölüne bakıyormuş gibi yapıyorum. Bir gün dedeme bundan bahsettim.

"O köprüde durmak *gerçekten* olası," dedi dedem.

"Hâlâ orada olduğunu mu söylüyorsun?" diye sordum.

"Gazetede evi ve bahçeyi onarmak için para topladıklarını okudum. Etraf tümüyle kırık dökük ve otlarla kaplıymış. Ama şimdi, aynı Monet orada yaşarken ki gibi görünüyor. Evi müzeye çevirmişler. Herkes gidip görebilir."

"Monet ve çocuklar hâlâ orada olabilirler mi?"

"Hayır," dedi dedem. "Uzun süre önce öldüler.

"Monet hâlâ yaşasaydı kaç yaşında olurdu?"

"Bakalım," dedi dedem, parmaklarıyla sayarak "yüz kırk beş yaşında olurdu."

"Biri o kadar yaşlıysa ölmüş olmalı. Ama ya bahçe? Oraya nasıl gidebiliriz?"

"İlk olarak Paris'e gitmemiz gerekirdi," dedi dedem.

"Oo!" dedim. "Orası çok uzak."

"Uzun yol," dedi dedem "ama *olanaksız* değil"

REPRODÜKSİYON: BİR RESMİN MATBAACILIK YÖNTEMLERİYLE TIPKI BASKISI

BOTANİK: BİTKİ BİLİMİ.

Monet'nin resmini yaptığı Japon köprüsü

PARİS

Ve düşünün — Dedemle Paris'e gidebilmem için, sonunda her şey ayarlanmıştı (Ama, bu tüm biriktirdiklerimi ve biraz daha fazlasını aldı.) Ağustos'ta gittik, çünkü dedem nilüferlerin en güzel o zaman olacağını söyledi.

Otelimizin adı *Esmeralda* idi. Küçük ve eskiydi, ama dedem Esmeralda'nın belki de tüm Paris şehrindeki en tatlı otel olduğunu düşünüyordu. Paris'i boydan boya geçen *Seine* nehrinin üstündeydi. Şehrin kaldığımız kısmına Sol Yaka deniyordu.

Penceremden, *Notre-Dame* Katedrali'ni görebiliyordum. Burası şehrin en ünlü kilisesi. *Notre-Dame'ın Kanburu* adlı kitap orada geçiyor. Dedem kitabı okumamış, ama filmini görmüş. Öykü, *Quasimodo* adındaki çok çirkin bir çancı ve *Esmeralda* adındaki güzel bir çingene hakkında.

Otelimizin adı, öyküdeki Esmeralda'dan kaynaklanıyor. Holde küçük keçisi *Djali* ile dans ederken bir resmi var. Holde ayrıca, üzerinde otelin köpeği *Canelle*'in oturduğu kır-

Esmeralda küçük keçisi *Djali* ile

mızı bir divan duruyor. *Mona* ve *Lisa* adlı kediler koltuklarda yatıyorlar, ama *Tiger* pencereden otur arak etrafa bakmayı tercih ediyor.

Dedem, evin 1640'da yapıldığını keşfetti. Çok uzun zaman önce yani. O zamanlar evin altından nehre uzanan gizli bir geçit varmış. Odamızdaki döşeme eskilikten bükülmüştü. Duvarlar girintili çıkıntılı taşlardan yapılmış ve tavanda eski kirişler var. Ama mobilyalar o kadar eski değil. Sadece Monet kadar eskiler.

Otelin önünde *Saint-Julien-le Pauvre* (Zavallı Aziz Julien) Kilisesi'ne ait bir park var. Şehrin ikinci en eski ağacı, bir beton sütunla desteklenmiş olarak parkta duruyor. Amerika'dan bir sepetin içinde gelen ağaç Robinia (ya da Yalancı Akasya) türünde. Oraya 1681'de dikilmiş. Üç yüz yaşını aşmış olmasına rağmen, hâlâ taze yeşil yaprakları var! Ağaca uzanamadım, ben de gezi günlüğüme koymak için parktaki başka bir ağaçtan yaprak kopardım.

Penceremden bakıldığında görülecek birçok ilginç şey vardı. Özellikle de köpekler. Paris'teki küçük caddelerde birçok köpek yalnız dolaşıyor Canelle hepsini tanıyor. Erkek arkadaşı *Baskerville*, köşedeki İngilizce kitapçısının köpeği.

Paris'teki ilk günümde, caddede yürüyen çok yaşlı ve şık bir beyefendi gördüm. Birdenbire, iki korkunç köpek ona doğru atıldılar. Onu yere düşürecek gibi görünüyorlardı. Sonra Canelle de onlara katılmak için koştu. Biraz sonra üç köpek de zavallı adamın her tarafına zıplıyorlardı. Adam kurtulmayı başarak, peşinde köpeklerle caddede yürümeye devam etti.

Daha sonra büyük köpeğin, adamın köpeği olduğunu öğrendim. Günde birçok kez oradan yürüyor ve köpekler tarafından yere düşürülmenin eğlenceli olduğunu düşünüyormuş. Penceremden onu seyrettiğimi farkettiğinden beri, bana merhaba demeye başladı.

"Köpekli adamı taklit eder misiniz?" diyorum bazen dedeme. Taklidini yaptığında yerlere yuvarlanacak kadar gülüyorum.

Ama, şimdi en önemlisi — Monet ve çiçekler.

Birinci bölümün sonu

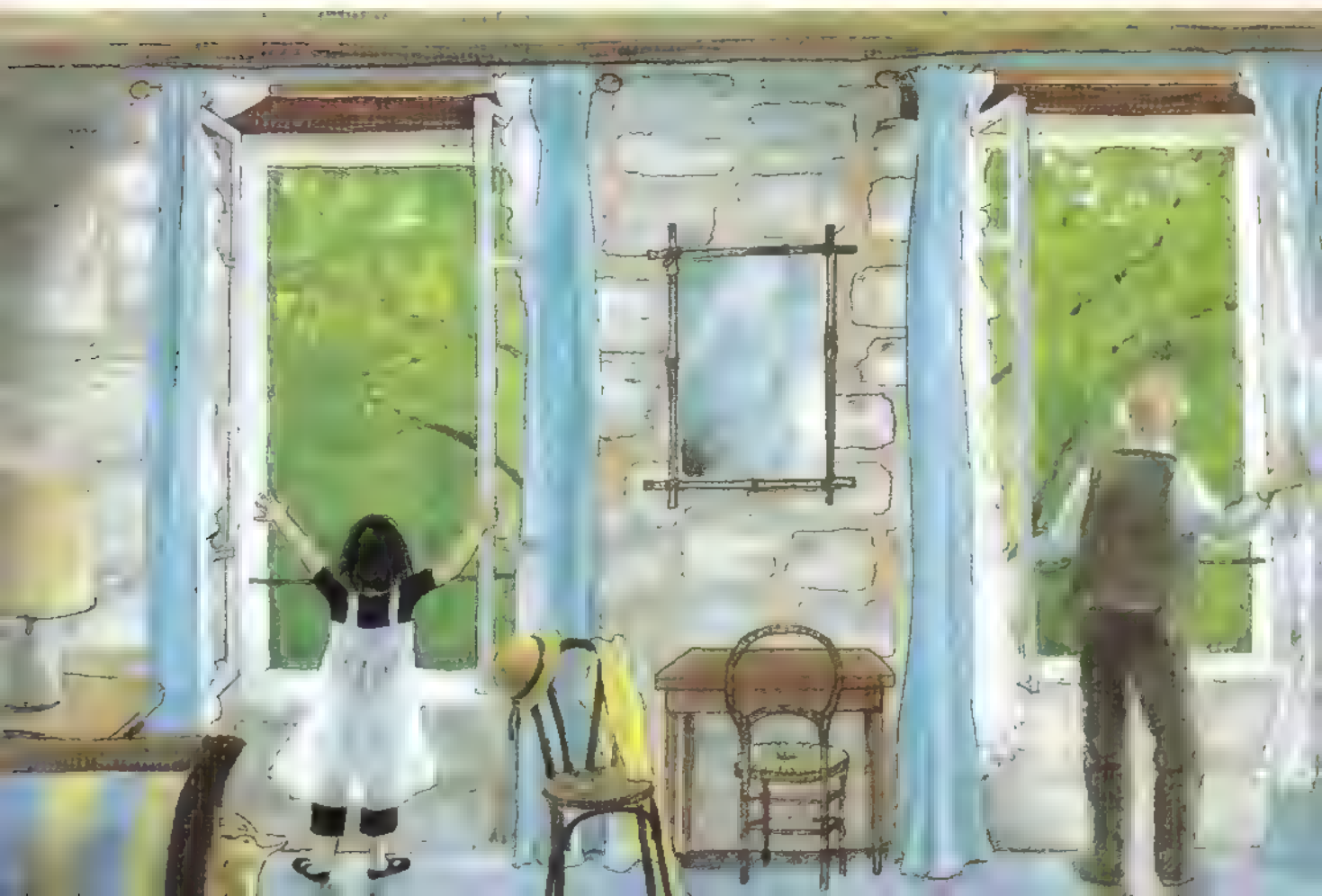

Yazan: Mehmet GÜLER

Resimleyen: Esin DÜZAKIN

"Bugun okullu olduk" diye başlayan şarkıyı bilmiyorsun da ha

Ama okul önluğunu giydiğin anda, okullu olduğunu anlıyorsun

Bak, ne güzel oldu, diyor baban Tam bedenine göre

Yanaklarından öpüyor

Bugün baba öpücüğünde de ayrı bir tad var

Önlüğün simsiyah Işıl ışıl. Hani uyuyamadığın yaz gecelerinde birlikte pencereden bakardık ya Tıpkı o yıldızlı gecelere benziyor

Yakanı takıyorsun

Aynaya bakıyorsun

Ak yaka, simsiyah onlüğun uzerine ne güzel yakışıyor

Şımdi daha çok okullu olduğunu anlıyorsun

Heyecanlanıyorsun

Bız de heyecanlanıyoruz Ama belli etmemeye çalışıyoruz sana

Kıtaplarını, çantanı yerleştiriyorsun

Kendi ışini kendin yapmak da gururlandırıyor seni.

Kıtaplarını da önluğun, yakan kadar seviyorsun.

Şımdı daha çok okullu olduğunu düşünuyorsun

Okuluna kavuşma saatin yaklaştıkça heyecanın artıyor.

Çantanı sırtında taşımak ıstiyorsun Okuluna gıderken yeni uçan kuşlara benziyorsun. Yollar senin gibi cıvıl cıvıl çocuklarla dolu Öğretmenini, okulunu merak edıyorsun

Okulun kapısından içeri adım attığında küçük yüreğin fırlayacak gibi çarpıyor. Okulun ulu binası kollarını sana açmış gibi Onun büyüklüğü güven veriyor sana. Bir gün büyüyüp daha yüksek okullara gıdeceğını düşunüyorsun. Çocukluğunu sevmekle birlikte büyük olmayı da özlüyorsun

Zil çalıyor

Sıraya gınyorsun

Arkadaşlarını, öğretmenini tanıyorsun

Şimdi daha çok okullusun

Okullu olmak gururlandırıyor seni

Artık okul arkadaşların, öğretmenin var Kendini onlardan biri sayıyorsun

Sınıfına giderken el sallıyorsun bana. Sen içerde, ben dışarda kalıyoruz

Aramızda kalın duvarların olmasına karşın, ben yine de görüyorum seni

Sınıfın en küçük çocuğu olduğun için, seni en öne oturtuyor öğretmenin

Öğretmenine, sınıfın tahtasına yakın olacağını düşünerek seviniyorsun

Okulunu, sınıfını sevdiğini düşündüğün anda daha çok okullu olduğunu anlıyorsun

Ara sıra öğretmeninle göz göze geliyorsun Onun gülumsemelerine sen de gülümseyerek karşılık veriyorsun Bu durum seni daha çok yaklaştırıyor öğretmenine

O gün şarkılar söyletiyor öğretmeniniz. Kalemin nasıl tutulacağını öğretiyor.

Defterine ilk çizgiyi çekiyorsun

İlk olan her şeyin bir anlamı var Biliyorum, hiç unutmayacaksın bu çizgiyi

İlk resmi yapıyorsun

İlk çizgi gibi ilk resmi de unutmayacaksın

İlk şarkı, ilk çizgi, ilk resim daha çok okullu yapıyor seni

Bir şey öğrenmek ne güzel diyorsun içinden

İçinin bu sesini sınıfın tebeşiri, tahtası, silgisi duyuyor

Ya öğretmenin?

Duymaz olur mu O da duyuyor

Duvarda asılı Atatürk'ün resmi de duyuyor

Sınıfın karatahtasının beyaz gülü cüklerle gülduğünü görüyorsun

Ya Ataturk? diyorsun

Başını kaldırıp onun fotoğrafına bakıyorsun

O da masmavi gözleriyle gülüyor sana

İçin ışıkla doluyor

Şimdi daha çok okullu olduğunu anlıyorsun

Dünya Masalları

KEDİ İLE PAPAĞAN

Zamanın birinde, bir kedi ve bir de
yemeklerine davet ederlerdi. Bu ak-
sürdü gitti.
da hiç hazırlık yapmamıştı. Papağan bu
de memnun olmamıştı.
dı. Nefis rosto, bir demlik çay, bir se
doksan sekiz tanesini kediye, iki tane-
mi?" diye sordu.

HAMID MIRGHANBARI - 90

giden bir adamla karşılaştı Adam eşeğine vuruyor, acele ediyordu Kedinin yolu üzerinde dıkıldığını görünce, "Çekil yolumdan kedi, acelem var, eşeğim ezip geçebilir seni" dedi

"Eşek, neden olmasın?" dedi kedi iştahla, "Midemde bir eşeğe bile yer var. Beş yüz kurabiyeyi, arkadaşım papağanı, yaşlı bir kadını yedim, mıskın bir adamla eşeğini yememe kim engel olabilir?"

Ve ham, hum şarolop! Yaşlı adamla eşeği de mideye

Kedi hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam etti. Biraz yürüdü bu kez de, kendisine doğru gelen askerlerle karşılaştı Başlarında bir kral, kralın yanında henüz evlendiği kadın, arkalarında askerler, en arkada da ikişerli sırayla filler geliyordu. Kral herkese çok kibar davranıyordu. Çünkü yeni evlenmişti ve mutluydu. Bu yüzden de kediye, "Çekil yolumdan pısı pısı, çekil! Fillerim seni incitebilir" dedi

"Beni incitmek" dedi kedi küstahça Bu arada göbeği sallanıyordu "Ho, Ho, Ho... Beş yüz kurabiyeyi, arkadaşım papağanı, yaşlı bir kadını, bir adamı ve eşeğini yedim, bir kralı ve adamlarını yemekten beni kim alıkoyabilir?" dedi

Ve ham, hum, şarolop! Kral da kraliçe de, askerler ve filler de mideye

İyice şişmanlayan kedi, yürüyüşünü biraz daha yavaşlayarak sürdürdü. Şimdi gerçekten yeterince yediğini düşünüyordu. Fakat biraz daha ilerleyince, korkarak kaçan iki kara yengeciyle karşılaştı. "Çekil yolumuzdan pisi pisi" diye tiz bir sesle bağırdı yengeçler.

"Ho! Ho! Ho!" diye korkunç bir şekilde güldü, kedi. "Beş yüz kurabiyeyi, arkadaşım papağanı, yaşlı bir kadını, bir adam ve eşeğini, bir kralı, bir kraliçeyi, onların silahlı adamlarını ve tüm fillerini yedim, şimdi de sizi yiyeceğim" dedi

Ve ham, hum şarolop! İki kara yengeci de yutuldu Kara yengeçleri mideye doğru yolculuklarını sürdürürken, etraflarına bakınmaya başladılar Çok karanlıktı Ama onlar, zavallı kralın, yanında karısıyla bir köşede tahtına oturmuş olduğunu görebiliyorlardı. Zavallı kraliçe baygınlık geçirmişti Onların yanında silahlı askerler ve hâlâ ikişerli sırada durmayı sürdüren filler vardı Karşı köşede yaşlı kadın oturuyor, onun yanında da miskin adam ve eşeği duruyorlardı. Diğer köşede kurabiyeler ve onların üzerine tüneyen papağan vardı. Papağanın tüyleri dökülmüştü.

"Hadi çalışalım" dedi yengeçler. Ve haşırt, huşurt! Keskin ayaklarıyla bir köşede küçük bir delik açmayı başardılar Haşırt, huşurt, haşırt, huşurt! Bu iş büyük bir delik açana kadar sürdü Sonra hep birlikte, korka korka dışarı çıktılar

Önde kral, kralın kollarında baygın kraliçe, arkalarında uygun adımla askerler, arkalarında ikişerli sırayla filler, sonra eşeğini daha hızlı gitmesi için döven yaşlı adam, ardında kediyi arkadaşını yediği için azarlayan kadın. Ve sıranın sonunda, sekerek yürüyen, iki pençesinde iki kurabiye tutan papağan...

Hatırlarsanız, papağan kurabiyelerden iki tanesini kendisi için ayırmıştı

Bundan sonra ne oldu?

Ne mi oldu?

Zavallı kedi, tüm gününü kurkünde kı delığı onarmakla geçirdi

HİNDİSTAN

Nüfusu: 750 milyon 900 bin
Yüzölçümü: 3 milyon 287 bin 590
Başkenti: Delhi
Resmi dili: Hintçe ve İngilizce
Para birimi: Rupi
Dış satım ürünleri: Tekstil, çay ve endustri bıtkileri

1947 yılına kadar bir İngiliz somurgesi olan Hindistan, Himalaya sıradağları ile Asya'nın diğer bolumlerinden ayrılır Halkın çoğu koylerde yaşar ve çiftçilikle uğraşır Ekvatora yakın bol gelerde gorulen munson yağmurları, Hint çiftçilerın beklentıler.dır Gelış tarihi tam olarak kestırılemeyen munsonlar, beklenen zamanda yağarsa verımlı urun alınır Eğer yağmurlar gecikirse kuraklık olur ve tahıllar buyumez Ülkede yerleşımın en yoğun olduğu yerler, Hint okyanusu kıyıları ve Ganj nehri vadısıdır

Hındıstan'da dınsel ınanışları farklı insanlar bir arada yaşarlar Hındular, Sıhler Muslumanlar ve Hırıstıyanlar Fakat halkın çoğunluğu Hındudur

Dünyanın en yuksek noktası olan 8848 metre yuksekliğındekı Everest tepesi de bu ülkededir.

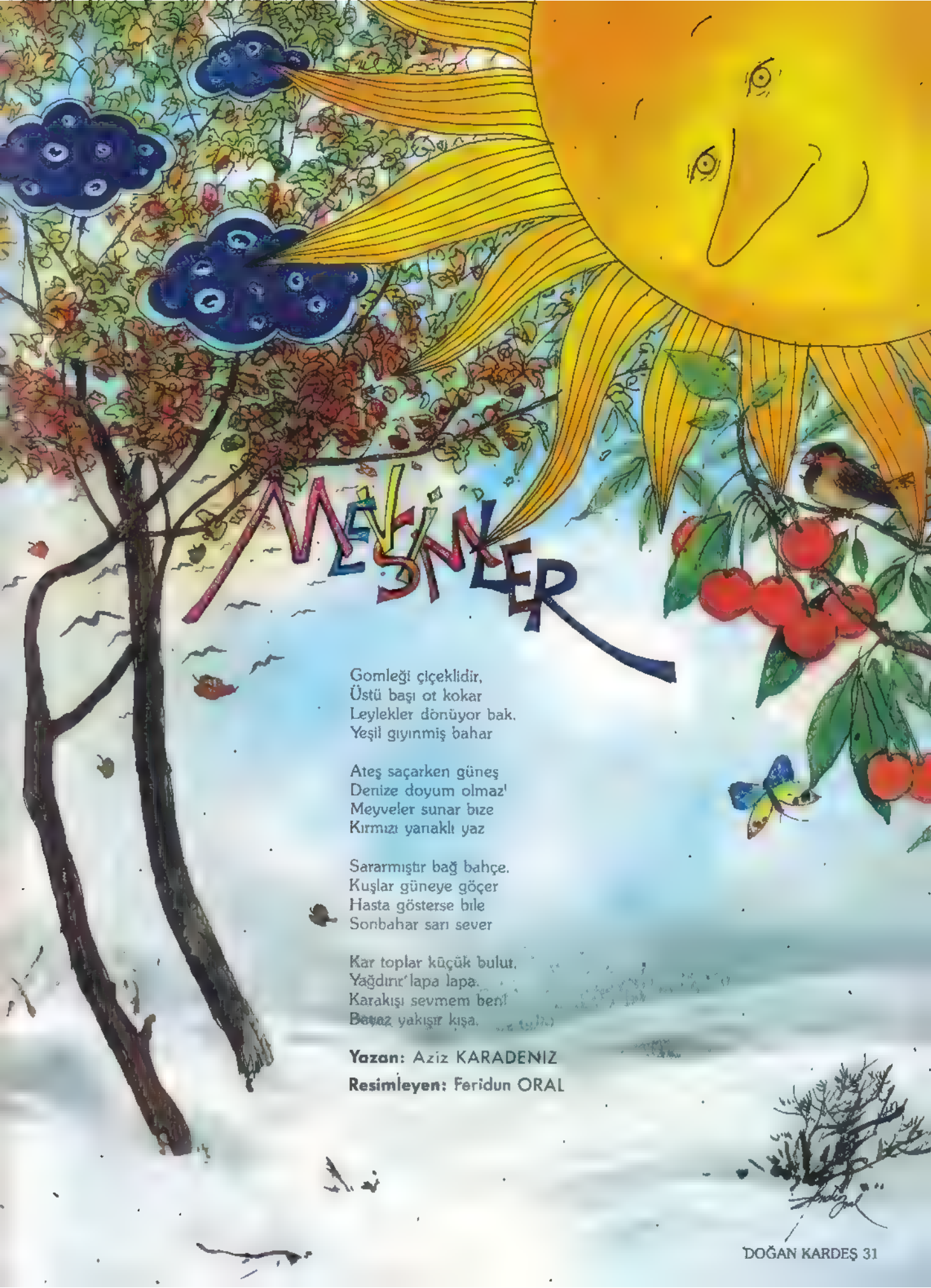

MEVSİMLER

Gomleği çiçeklidir,
Üstü başı ot kokar
Leylekler dönüyor bak,
Yeşil giyinmiş bahar

Ateş saçarken güneş
Denize doyum olmaz!
Meyveler sunar bize
Kırmızı yanaklı yaz

Sararmıştır bağ bahçe,
Kuşlar güneye göçer
Hasta gösterse bile
Sonbahar sarı sever

Kar toplar küçük bulut,
Yağdırır lapa lapa.
Karakışı sevmem ben!
Beyaz yakışır kışa.

Yazan: Aziz KARADENİZ

Resimleyen: Feridun ORAL

7. SANAT

GÖRÜNTÜYÜ AYDINLATALIM!

Yazan: Seçil Büker

Çevremizdeki insanları, şeyleri nasıl görüyoruz? Görmeyi olanaklı kılan nedir? Işık kuşkusuz. Karanlıkta görebilir miyiz? Akşama doğru hava kararmaya başlar. Önceleri ışık yakmazsınız, okumanızı ya da oyununuzu sürdürürsünüz. Ama öyle bir an gelir ki çevrenizdeki insanlar, şeyler belirsizleşir, görünmez olur. Işığı yakarsınız. "Ne güzel, dünya varmış!" dersiniz. Çünkü çevrenizdeki insanlar, şeyler yeniden belirginleşirler. Aydınlatma gerekli. Çünkü ışık olmadan insan gözü göremiyor.

Üstelik ışığın gücü bizi etkiliyor. Nasıl mı? Akşam üzeri. Hava kararıyor. Odanızda oturuyorsunuz. Karanlık giderek artıyor. Çevrenizdeki eşyalar başka kılıklara bürünmeye başlıyorlar. Öğle saatinde hiç korkmadığınız, korkmayı aklınızdan bile geçirmediğiniz ayınızdan akşam üzeri korkuyorsunuz. Ürperiyorsunuz. Ama neden? Çok sevdiğiniz sevimli ayınızdan neden korkuyorsunuz? Çünkü ışığın geliş yönü ve gücü ayının görünüşünü değiştiriyor.

Çok basit bir deney yapalım dilerseniz. Bir arkadaşınız pencerenin önünde yan dursun. Arkadaşınızın pencereye yakın olan yanağı aydınlıktır, pırıl pırıldır. Öbür yanağı ise gölgelidir, koyudur.

Kameranın merceği de bir insanın, bir eşyanın görüntüsünü boş film üzerine düşürebilmek için ışığa gereksinim duyar. Tıpkı gözümüz gibi. Yalnız gözümüzdeki ağkatın duyarlılığı en güçlü merceklerden de boş filmden de daha güçlüdür. Açıkçası mercek ve boş filmin gereksindiği ışık gücü, gözlerimizin gereksindiğinden çok daha büyüktür. Yönetmen ışığı nereden, nasıl sağlar?

Aklımıza hemen gelıveren ilk ışık kaynağı, güneş kuşkusuz. Sinemanın ilk yıllarında tek ışık kaynağı, güneşti. Yönetmenler kimi kez yalnızca ustu, kimi kez de dört yanı camlı stüdyolar da filmler çekiyorlardı. Günümüzde yönetmenin elinde çok değişik ışık kaynakları var. Yine de yönetmenler kimi kez belgesel çekerken, yalnızca güneş ışığını yeğliyorlar. Yalnız artık yönetmen özgür. Dilerse, belgesel çekerken bile yapay ışık kaynaklarından yararlanabilir.

Öyleyse aydınlatmada kullanılan ışık kaynaklarını iki ana grupta toplayabiliriz:

1) Doğal ışık kaynakları
2) Yapay ışık kaynakları

Doğal ışık kaynağı güneş varken, yönetmen neden yapay ışık kaynaklarına gereksinim duyuyor? Çünkü güneşin etki gücü gün boyunca sürekli değişiyor.

Sabah ve akşam saatlerinde yolda yururken gölgemiz uzar. Öylesine uzar ki, gölgemizle oyun bile oynayabiliriz. Öğle saatlerinde ise gölgemiz aşağıya (tam altımıza) düşer. Gölgemizle şakalaşma olanağı yoktur.

Üstelik kimi kez bulutlar da güneş ışığının gücünü etkiliyor. Bulutlar olmadığında güneş ışıkları bize doğrudan geliyor. Buna sert ışık diyoruz. Bulutlar olduğunda ise ışığın gücü o denli güçlü değil. Bu tür ışığa yumuşak ışık diyoruz. Diyelim ki yönetmene güçlü ışık gerekli. Hava kapalı. Gökyüzünde kara bulutlar var. Güneşin keyfini mi bekleyelim? Yok canım. Teknoloji imdadımıza çoktan yetişti. Değişik ışık kaynakları üretti. Yönetmenler artık açık havada, kapalı bir yerde ya da stüdyoda ışığı diledikleri gibi düzenliyorlar. Yönetmenler hem nitelikli görüntü elde ediyorlar, hem de ışıkla dilediklerı anlamı yaratıyorlar. Ama ışıkla anlam yaratmak için yönetmen ışık kaynağını nereye koyacağına özen göstermelidir. Gelecek ay, ışık kaynaklarımızı uygun yerlere yerleştirmeyi, ışığı dilediğimizce düzenlemeyi öğreneceğiz.

Yönetmenler açık havada, kapalı bir yerde ya da stüdyoda ışığı dilediklerı gibi düzenliyorlar. Bu sayede hem nitelikli görüntü elde ediyor, hem de ışıkla istenen anlam yaratıyor.

İşık kaynağı yüksekte olduğunda gölge kısadır. İşık kaynağı giderek o yüncağa yaklaşınca gölge de uzuyor.

İKİBİNE 10 KALA

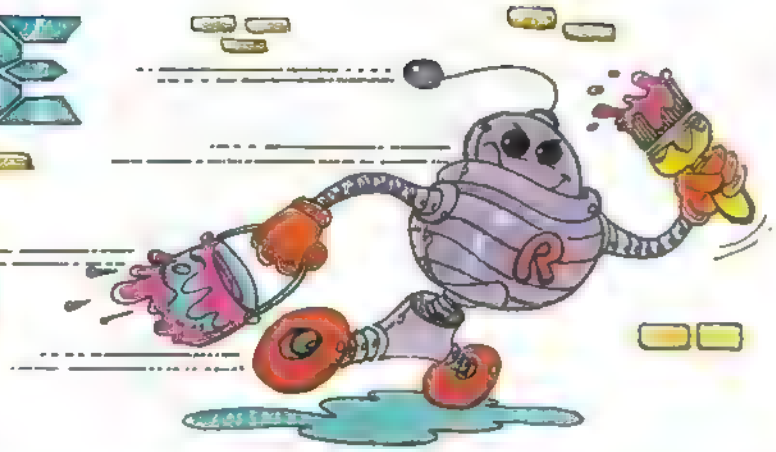

İKİBİN YILINDA YAŞAM

Kaybolacak hayvanlar

Giderek artan dünya nüfusu ve çevre kirliliği bazı hayvanların yaşama şansını azaltmaya devam ediyor. Daha çok Amerika'da görülen bir tür boz ayının nesli tükenmek üzere. Çok az sayıdaki boz ayı, milli parklarda avcılardan korunmaya çalışarak yaşıyor

Balinaların sayısının her yıl 30 bin kadar azaldığı tespit edilmiş. Yağı için avlanan balina türleri çok yakında yok olabilir.

İnsanlara kolay uyum sağlayabilecek olmalarına karşın, goriller de Afrika'daki sanayileşmeye dayanamadı. Doğal çevresini yitiren gorillerin sayısı giderek azaldı. Önümüzdeki yüzyılda, belki son goril bir hayvanat bahçesinde ölecek

Çevre kirliliğinden en çok etkilenen hayvanlar ise kuşlar. Son yıllardaki yoğun kurtarma çalışmaları, kuş parkları yapımları birçok kuş türünün yok olmasını engelleyemedi

Neslini koruyup, sayıları çoğalacak hayvanlar da var. Kara ayı, boz ayının tersine kolay gıda bulabilen ve saldırgan olmayan bir hayvan. Bundan böyle ormanlarda daha çok görülecek. Balinaların azalmasıyla beraber, penguenlerin sayısında bir artış bekleniyor. Çevre kirliliğinden hiç etkilenmeyen, hatta kirli denizleri çok seven martılar ise, kıyı kentlerini istila etmeye başladılar bile.

Moda

Önümüzdeki yıllarda giysiler, duygu ve düşüncelerimizi daha kolay yansıtan biçim ve renklere bürünecekler. Tek parça ve vücudu saran, kısa kesimli elbiseler ve parlak renkler popüler olacak

2000'li yıllarda, giysiler hava şartlarına göre ayarlanabilir kumaşlardan yapılacak. Bir tasarımcı da şöyle düşünüyor: Güneş enerjisini depolayan küçük bir alet kemere takılacak ve giysinin her yanına enerji yayan bir düzenleme ile çalışacak. Daha uzun vadede ise modacıların düşleri şöyle: Bulunduğu ortama göre renk değiştiren elbiseler. Hatta giderek giyenin psikolojik durumunu belirten renge bürünen kumaşlar. Kızınca; kırmızı, üzgünken; gri, sakinken; mavi, mutluyken; sarı...

Venedik, okyanuslardaki su duzeyi giderek yukselince batma tehlikesiyle karş, karşıya kalacak

Batacak Kentler

Suyu kontrol edip, enerji üretmek için kullanan insanoğlu, suya sözünü her zaman geçiremiyor. 2000 yılına kadar, dünyanın üç bölgesinin sular altında kalma tehlikesinden söz ediyor bilim adamları. Yüzen şehir Venedik, okyanuslarda su seviyesinin giderek yükselmesi sonunda batmakla karşı karşıya. Birçok Venedikli, kenti şimdiden terketmiş. Amerika'da ise Güneydoğu Texas'ta bulunan Houston ve Galveston tehlikede. Deniz seviyesinde kurulmuş bu iki endüstri kenti, yoğun miktarda su kullanıyor. Bu kentlerde, yeraltında patlama tehlikesi yaratacak kadar atık su birikmiş durumda.

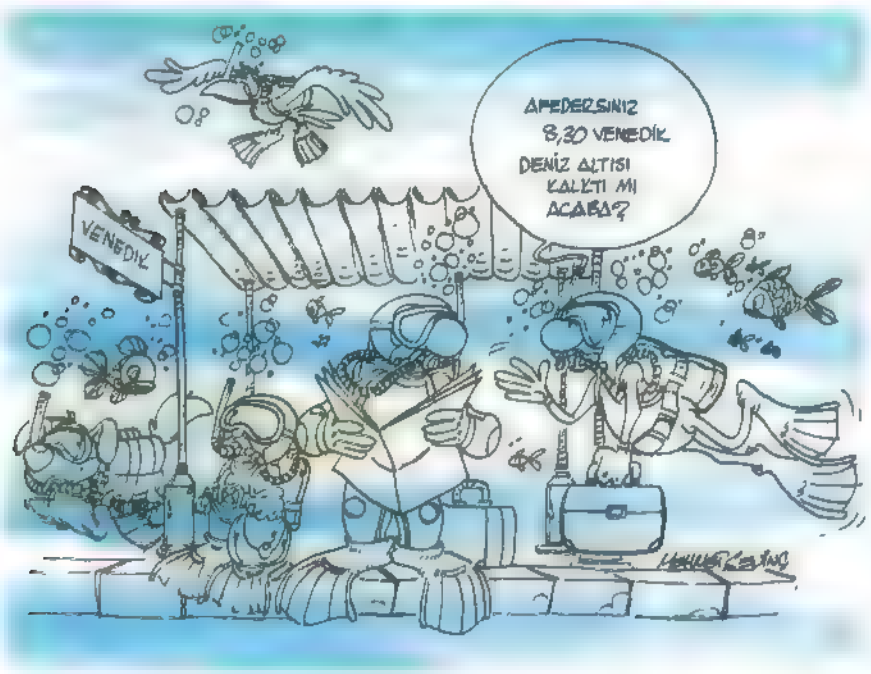

Bangkok da Venedik'e benzeyen bir kanallar şehri. Ancak su yolları, karayolu ve inşaatlar için doldurulmaya devam ediliyor Şehir, her yıl 8-10 santimetre daha sular altına gömülüyor

Deprem

Deprem tehlikesinin çok olduğu toprak parçalarını "1. Derece" olarak adlandırıyor, uzmanlar. Ülkemizde, Marmara ve Karadeniz Bölgesi'nin bir kısmı 1 derece deprem kuşağında olmasına karşın, son ölçümlerde belirli bir tehlike işaretine rastlanmadı. 2000'e doğru, dünyada deprem beklenen bölgeler ise Amerika'da Kaliforniya ve İran.

Hayvanlar biçtikleri ekinleri taşımaktan çok yoruldular. Fakat değdi. Umduklarından çok ürün elde ettiler.

Bazen işleri zorlaştırıyordu. Kullandıkları aletler kendilerine göre değil, insanlar için yapılmıştı. Fakat akıllı domuzlar zorlukları çözümlemenin yolunu biliyorlardı.

Atlar ise tarlayı karış karış biliyorlar. Jones'e adamlarından daha iyi ekin bıçmayı biliyorlar.

Domuzlar, diğerlerini yönetiyorlardı. Bu, onların içgüdüleri olmaları da doğaldı.

Boksör ile Clover saban kullanıyordu. O günlerde gem ve dizgin kullanılmıyordu. Her bırının arkasında yürüyen domuz durumu göre, "geh arkadaş" ya da "geri bas arkadaş" diye seslenmiyordu.

En küçükleri de dahil tüm hayvanlar ürünü toplamaya çalışıyorlardı Ördeklerle tavuklar bile tüm gün uğraşıp saman taşıdılar Sonunda Jones ve adamlarının yapabildiklerinden iki gün önce işlerini bitirdiler

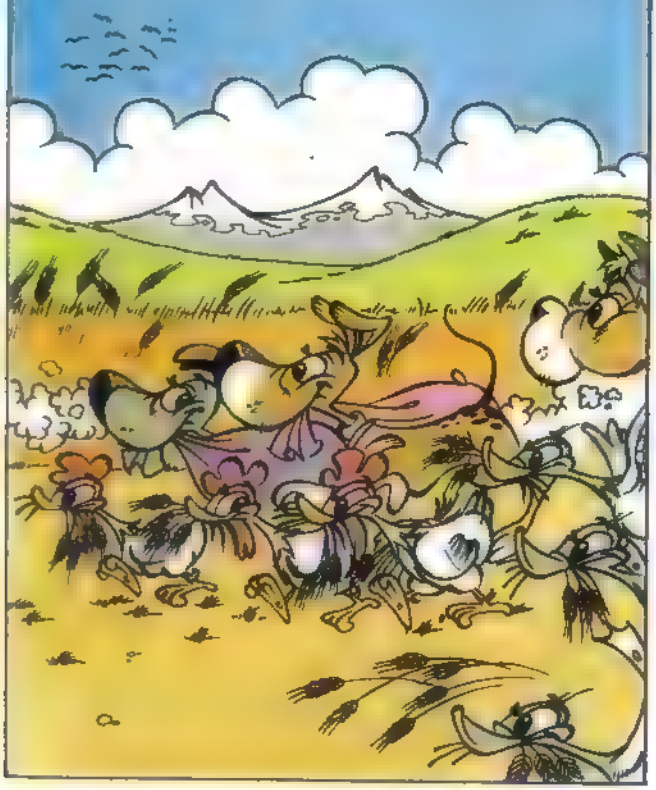

O güne kadar çiftlikte görülen en verimli üründü bu Hiçbir şey ziyan edilmedi Tavuklarla ördekler, keskin gözleriyle gördükleri samanların son tanelerini bile toplamışlardı. Hayvanların hiçbiri çalışırken ürünlerden bir lokma bile çalmadılar

Yaz boyunca çiftlik çalışmaları saat gibi işledi

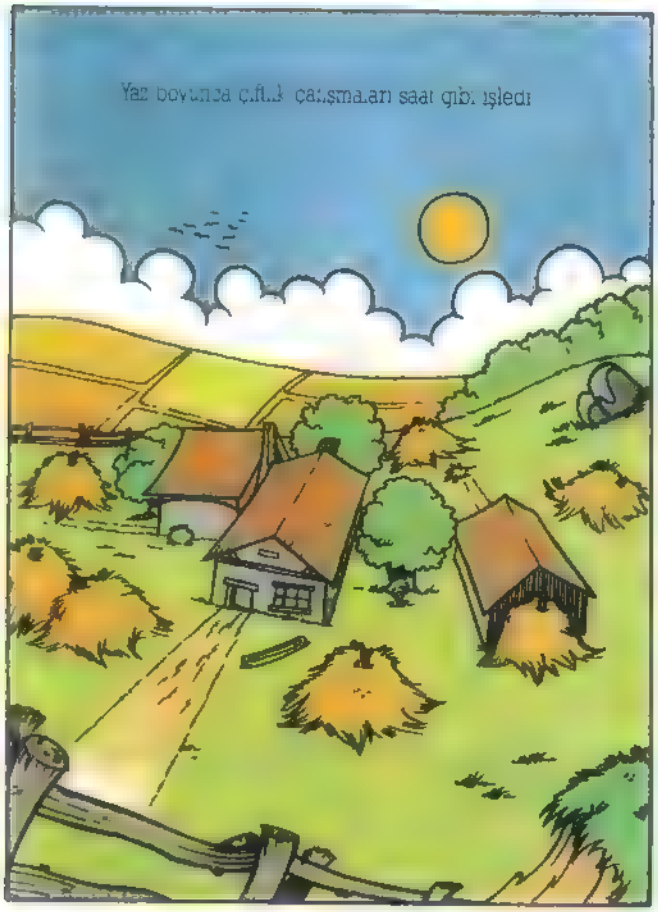

Hayvanlar çok mutluydular Daha önce cimri sahiplerinin ölçerek verdikleri yemi yerlerdi Şimdi kendi güçleriyle yetiştirip topladıkları kendi mallarını yiyorlardı Bu işten büyük bir zevk duydular

Ürünlerine ortak olan asalak yaratıklar, yani insanlar gittikten sonra yiyecek bollaşmıştı. Çiftlik işlerinde deneyimsiz olmalarına rağmen işlerini kısa zamanda yapıp dinlenmeye fırsat bulabiliyorlardı.

Ama zorluklar da peşlerini bırakmıyordu. Harman zamanı geldiğinde başakları ayaklarıyla ezip tozlarını üflemek zorunda kaldılar, çünkü çiftlikte harman makinesi yoktu.

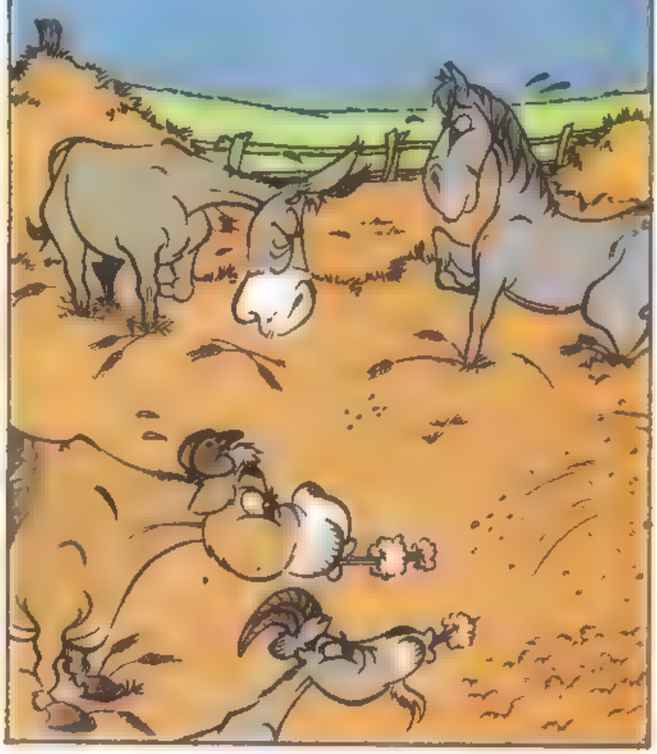

Domuzların zekâsı ve Boksör'ün inanılmaz gücü, her zorluğa çözüm getirebiliyordu. Herkes Boksör'e hayrandı. Jones'un zamanında bile yorulmak bilmeyen Boksör, şimdi kendisi gibi üç atın yapacağı işi yapıyordu. Gün oluyor çiftliğin tüm işleri onun kuvvetli omuzuna yükleniyordu. Sabahları diğerlerinden yarım saat daha önce uyandırılmak için genç horozlarından biriyle anlaşmıştı. Boksör'ün temel ilkesi "daha çok çalışmalıyım"dı.

Hayvanların hepsi yetenekleri kadar çalışıyorlardı. Örneğin, tavuklarla ördekler harman sonunda yerde kalan taneleri toplayarak otuz kilo fazla ürün sağlamışlardı.

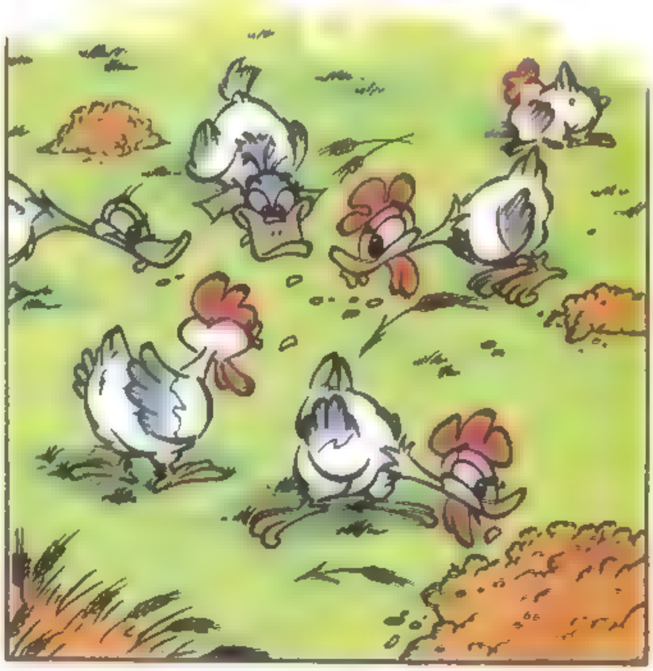

Kimse birsizlik yapmıyor, kendisine verilen azımsamıyordu. Eskiden gönüllerde kavga, çekişme ve kıskançlıklar artık yoktu. Kimse işten kaçmıyordu.

Fakat Süslü sabahlar erken kalkamıyor ve çeşitli bahanelerle erken paydos ediyordu.

Kedi de bir tuhaftı. Yapılacak işlerdi mu ortalıktan kayboluyordu. Saatlerce görünmüyor, ancak yemek saatinde hiçbir şey olmamış gibi ortaya çıkıyordu.

Eşek Benjamin ise hiç değişmemiş gibiydi. Eskiden olduğu gibi, işini ağır ağır yapıyor, çalışmaktan kaçmıyor, fakat fazla çalışmaya da yanaşmıyordu. İnsanlar çiftlikten kovulduktan beri daha mutlu olup olmadığı sorulduğunda, "Eşekler uzun süre yaşarlar" diyordu.

Pazar günleri tatildi. Kahvaltı her günkünden bir saat geç yapılırdı. Ondan sonra bir toren olur, gondere çiftliğin bayrağı çekilirdi.

Snowball, bayan Jones'ın yeşil masa örtüsünü, üzerine beyaz boyayla bir hayvan ayağı ve bir boynuz resmi yaparak bayrak haline getirmişti

Tartışmalarda en çok Snowball ve Napolyon konuşuyordu. Fakat bu ikisi hiç anlaşamıyorlardı. Biri bir öneride bulunursa, diğeri mutlaka karşı çıkıyordu. Toplantılar "Bu Toprağın Hayvanları" adlı şarkının söylenmesiyle bitiyor, öğleden sonra hayvanlar dinleniyorlardı.

Törenden sonra, samanlığa gidilip toplantı yapılırdı. Toplantıda haftalık işler planlanır, kararlar açıklanır ve tartışılırdı. Hayvanlar nasıl oy kullanılacağını biliyorlardı. Fakat önerileri geliştirmeyi bilmiyorlardı.

Koşum odasını, domuzlar çiftlikten getirdikleri kitaplarla okuma odası yapmışlardı. Akşamları kitaplardan demircilik, marangozluk gibi gerekli sanatları öğreniyorlardı. Snowball hayvanları komiteler halinde örgütlemekteydi. Bu işi yaparken epeyce yoruluyordu. Tavuklar için "yumurta üretim komitesi" inekler için "temiz kuyruk komitesi" gibi.

Fakat komiteler sonuca ulaşamadı. Örneğin, vahşi hayvanları uysallaştırma girişimi başarısız oldu.

Kedi bir gün damda oturup, kendisinden az uzakta duran serçelerle konuşuyordu. Serçelere, tüm hayvanların artık dost olduklarını, isterlerse gelip üzerine konabileceklerini soyluyordu. Ama serçeler ona yaklaşmadılar bile.

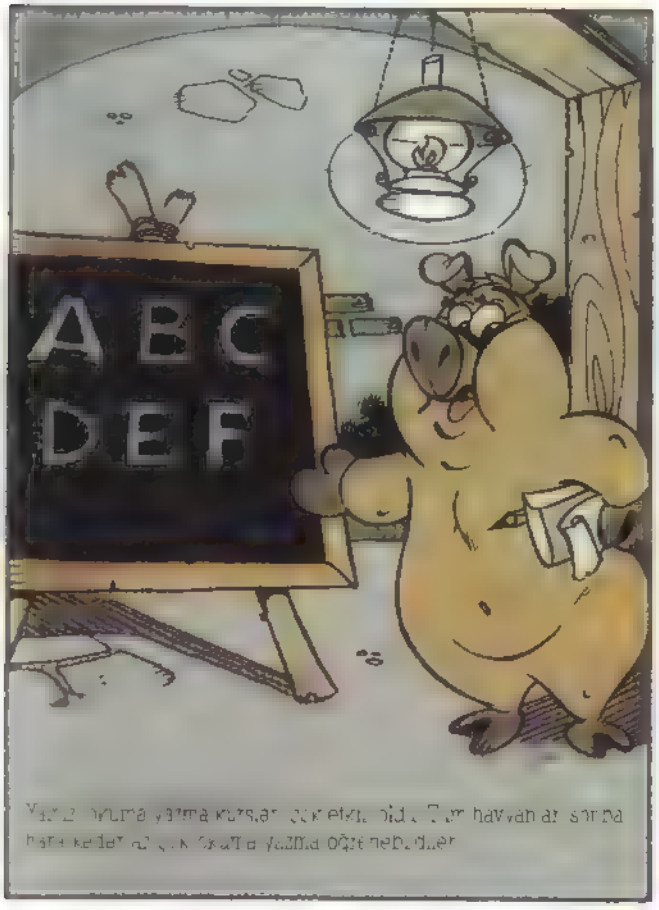

Yalnız okuma yazma kursları çok etkili oldu. Tüm hayvanlar sonbahara kadar az çok okuma yazma öğrenebildiler.

Domuzlar zaten okuma yazmayı biliyorlardı. Köpekler de bu işte bayanlı oldular. Ama okumayı pek sevmiyorlardı. Keçi Muriel de iyi okuyordu. Bazen çöplükte bulduğu gazete parçalarını getirip arkadaşlarına okuyordu.

Eşek Benjamin ise domuzlar kadar iyi okuyabilmesine rağmen bu bilgisini hiç kullanmıyordu. Okumaya değecek hiçbir şey yok diyordu.

Clover harflerin hepsini öğrenmişti. Ama bunları bir araya getiremiyordu. Boksor D harfine kadar ezberleyebilirdi. Birkaç defa E, F, G, H harflerini ezberledi, ama bu kere de A, B, C, D'yi unuttu. Sonunda ilk dört harfi bilmesinin yeterli olacağına karar verdi.

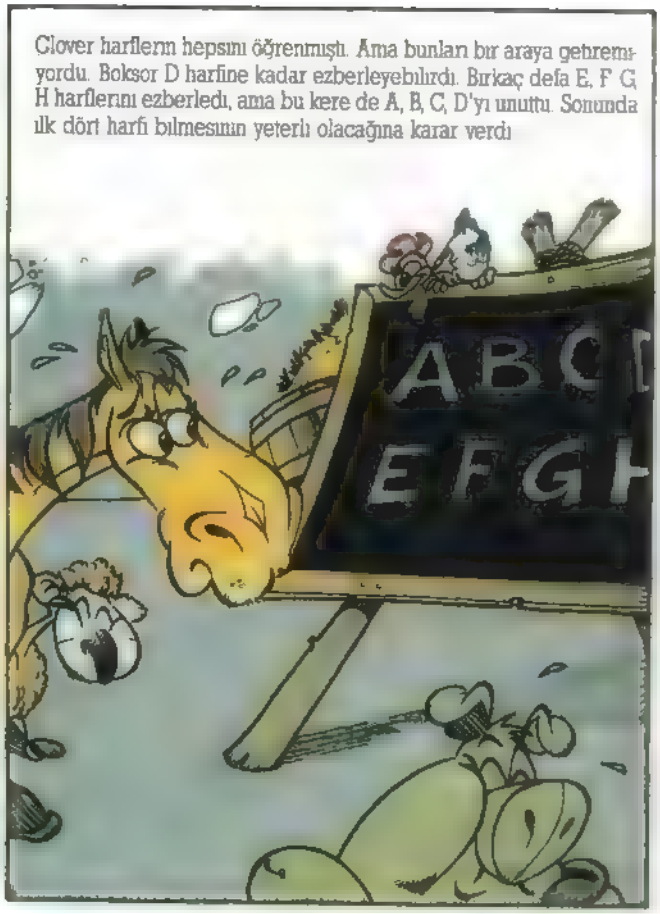

Süslü, kendi adındaki beş harften başkasını öğrenmek istemedi. Kendi adını küçük dal parçalarıyla yazıp etrafını çiçeklerle süslüyordu. Sonra da hayranlıkla yazısına bakıyordu.

Napolyon gençleri eğitmenin yaşlılara bir şey öğretmekten daha yararlı olduğunu iddia ediyordu. Hasattan sonra Jessie ile Bulebel'ladı kopekler toplam dokuz yavru doğurdular. Napolyon kopekler ana larından ayırdı. İstediği gibi yetiştirebilmek için onlara kendisi öğrenmeye başladı.

Şimdi elmalar da olgunlaşmaya başlamış hatta bazıları yerlere düşmüştü. Tüm hayvanlar bunların paylaştırılacağını sanıyordu. Ama şöyle bir emir çıktı. Yere düşen elmalar domuzlara verilecek. Hayvanlar buna çok kızdılar. Ama yarar olmadı.

Ama sağlığımızı da [illegible] meda sağlığımıza [illegible] yönetimin üstlenen [illegible] ihtiyacımız var.
[illegible] sütler içip elmalar yiyoruz. Bu başı [illegible] doner. Herhalde Jones [illegible]

Hayvanlar Jones'in geri gelmesini istem vorlardı. Sorun bu şekilde ortaya konulunca domuzlara bir şey söylenemiyordu. Bu yüzden sütlerin ve elmaların domuzlara verilmesini itirazsız kabul ettiler.

SATRANÇ

GÜZEL SATRANÇ TAKIMLARI

Dünyamızda çeşitli satranç takımları yapılmıştır

İşte bir Çin Satranç takımı!

MAT ÇALIŞMASI

Hodri meydan!

İlk hamle beyazın ve tek hamlede mat

A

B

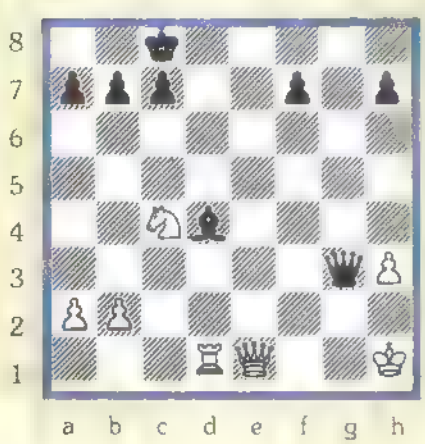

ÖĞRENİYORUZ

C

D

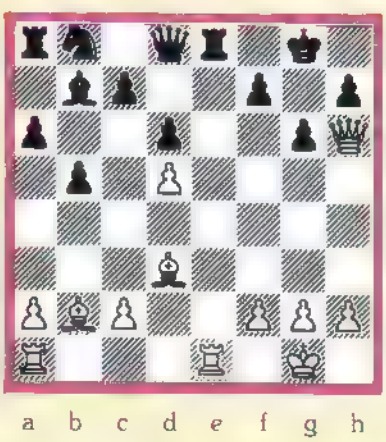

E

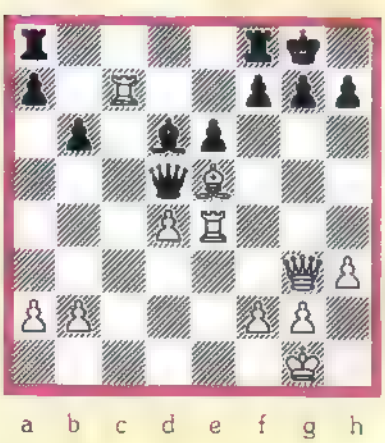

F

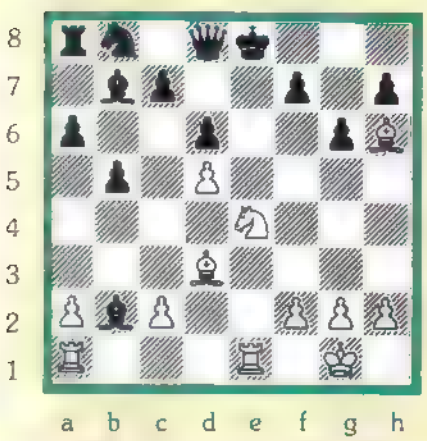

G

H

J

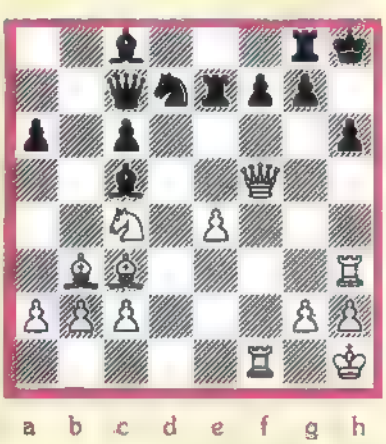

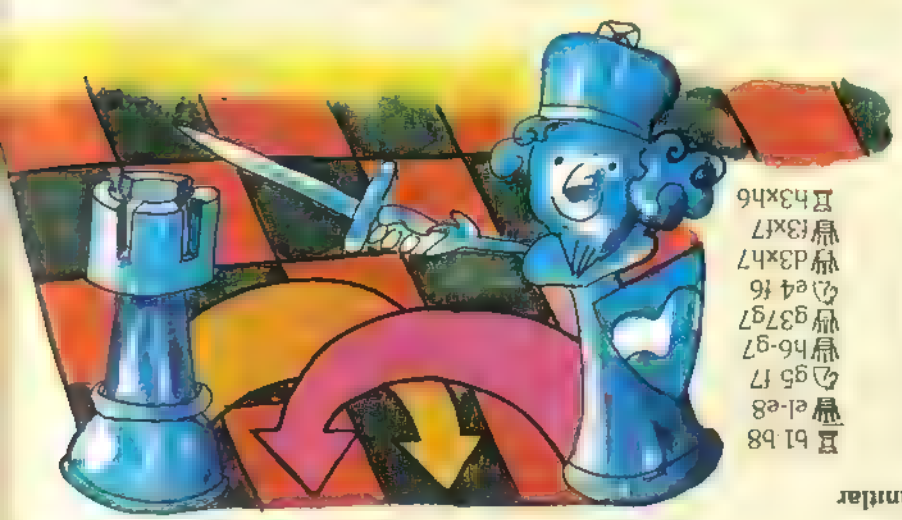

Yanıtlar

A ♖b1-b8

B ♕e1-e8

C ♘g5 f7

D ♕h6-g7

E ♕g3?g7

F ♘e4 f6

G ♕d3xh7

H ♕f3xf7

J ♖h3xh6

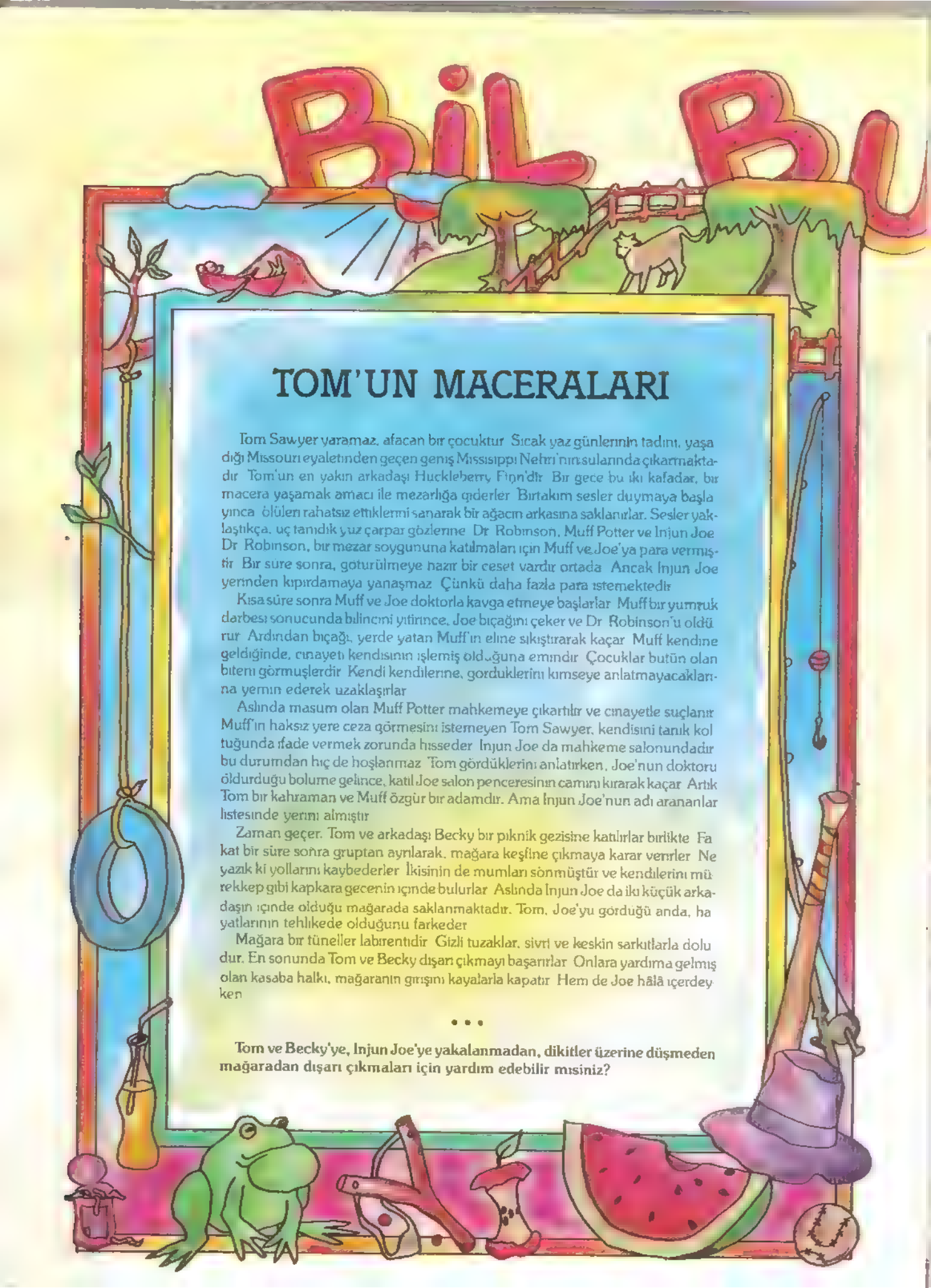

TOM'UN MACERALARI

Tom Sawyer yaramaz, afacan bir çocuktur. Sıcak yaz günlerinin tadını, yaşadığı Missouri eyaletinden geçen geniş Mississippi Nehri'nin sularında çıkarmaktadır. Tom'un en yakın arkadaşı Huckleberry Finn'dir. Bir gece bu iki kafadar, bir macera yaşamak amacı ile mezarlığa giderler. Birtakım sesler duymaya başlayınca, ölüleri rahatsız etmiklerini sanarak bir ağacın arkasına saklanırlar. Sesler yaklaştıkça, üç tanıdık yüz çarpar gözlerine. Dr. Robinson, Muff Potter ve Injun Joe. Dr. Robinson, bir mezar soygununa katılmaları için Muff ve Joe'ya para vermiştir. Bir süre sonra, gotürülmeye hazır bir ceset vardır ortada. Ancak Injun Joe yerinden kıpırdamaya yanaşmaz. Çünkü daha fazla para istemektedir.

Kısa süre sonra Muff ve Joe doktorla kavga etmeye başlarlar. Muff bir yumruk darbesi sonucunda bilincini yitirince, Joe bıçağını çeker ve Dr. Robinson'u öldürür. Ardından bıçağı, yerde yatan Muff'ın eline sıkıştırarak kaçar. Muff kendine geldiğinde, cinayeti kendisinin işlemiş olduğuna emindir. Çocuklar bütün olan bitemi görmüşlerdir. Kendi kendilerine, gorduklerini kimseye anlatmayacaklarına yemin ederek uzaklaşırlar.

Aslında masum olan Muff Potter mahkemeye çıkartılır ve cinayetle suçlanır. Muff'ın haksız yere ceza görmesini istemeyen Tom Sawyer, kendisini tanık kol tuğunda ifade vermek zorunda hisseder. Injun Joe da mahkeme salonundadır. bu durumdan hiç de hoşlanmaz. Tom gördüklerini anlatırken, Joe'nun doktoru öldurduğu bolume gelince, katil Joe salon penceresinin camını kırarak kaçar. Artık Tom bir kahraman ve Muff özgür bir adamdır. Ama Injun Joe'nun adı arananlar listesinde yerini almıştır.

Zaman geçer. Tom ve arkadaşı Becky bir piknik gezisine katılırlar birlikte. Fakat bir süre sonra gruptan ayrılarak, mağara keşfine çıkmaya karar verirler. Ne yazık ki yollarını kaybederler. İkisinin de mumları sönmüştür ve kendilerini mürekkep gibi kapkara gecenin içinde bulurlar. Aslında Injun Joe da iki küçük arkadaşın içinde olduğu mağarada saklanmaktadır. Tom, Joe'yu gördüğü anda, hayatlarının tehlikede olduğunu farkeder.

Mağara bir tüneller labirentidir. Gizli tuzaklar, sivri ve keskin sarkıtlarla dolu dur. En sonunda Tom ve Becky dışarı çıkmayı başarırlar. Onlara yardıma gelmiş olan kasaba halkı, mağaranın girişini kayalarla kapatır. Hem de Joe hâlâ içerdeyken.

• • •

Tom ve Becky'ye, Injun Joe'ye yakalanmadan, dikitler üzerine düşmeden mağaradan dışarı çıkmaları için yardım edebilir misiniz?

LEĞLEN

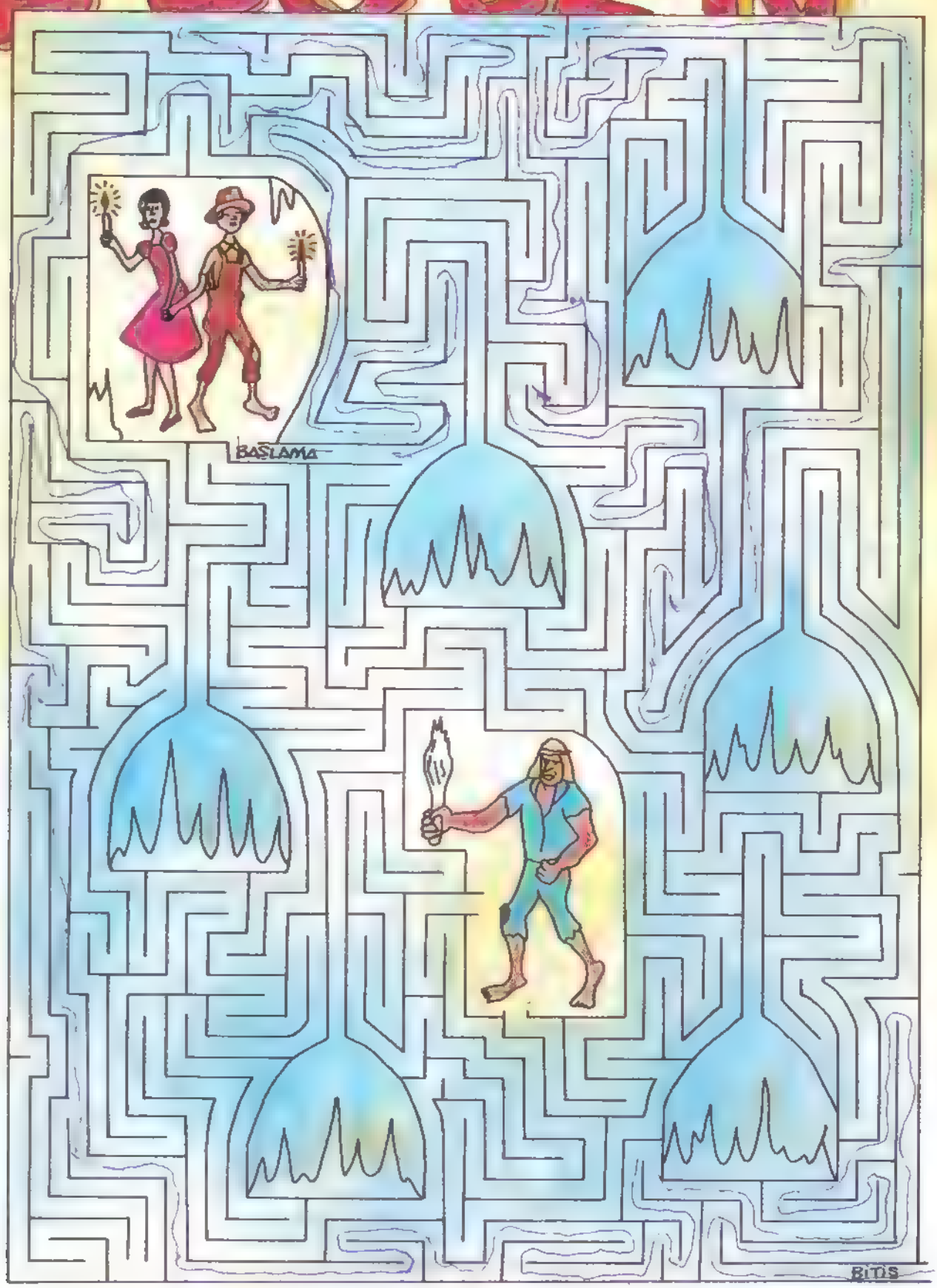

ÖDÜLLÜ BULMACA

Dilmece kazanmanın koşulu, bulmacanın tüm sorularına doğru yanıt vermiş olmak.

Yanıtlarınızı bize nasıl göndereceksiniz?

Dergimizin ekinde, bir "Yanıt Kuponu" var. Yanıtlarınızı sırasıyla bu kupona yazıp,

Doğan Kardeş Dergisi Ödüllü Bulmaca
Yeniçeriler Cad , Sinekli Medrese Sok., No: 1,
Kat. 3 Beyazıt/İSTANBUL

adresine göndermeniz gerekiyor. Yanıtlarınızın, en geç 30 Eylül tarihine kadar elimizde olması gerekir.

GEÇEN SAYININ YANITLARI

1-A4 B1 C2 D3

2-a9, d6, g3 b4, e1, h2, c7 f8, i5

3-
1-TUTANKAMON
2-LEONARDO DA VINCİ
3-MONA LİSA
4-SHAKESPEARE
5-BEETHOVEN

4- GÜZEL ÜLKEMİZ

2

Aşağıda adları sıralanan tarihsel yapıtlardan birini, yapı karmaşası içerisinde bulamayacaksınız Hangısını?

Yanıtlarınızı 2 nolu bölüme yazmayı unutmayın.

EYFEL
SEENKS
PİZA KULESİ
DIKILITAŞ
ÇİN SEDDİ
MISIR PIRAMIDI
SELİMİYE CAMİİ

3

Kapaklarla şişeleri veya kavanozları eşleştirebilir misiniz? Yanıtlarınızı 1 nolu bölüme yazmayı unutmayın.

A - PUDRA B - PARFÜM C - GÖZ DAMLASI
D - DİŞ MACUNU E - ŞAMPANYA F - PET ŞİŞEDE MEŞRUBAT 6 - GAZOZ H - DEODORANT I - PÜSKÜRTEÇ

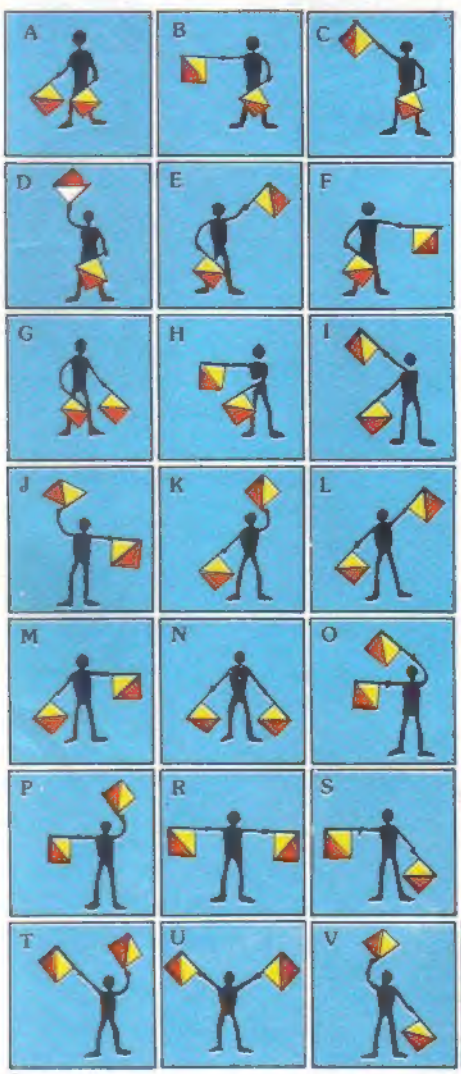

Sinyal göndermenin bir yolu iki tane bayrak ve özel bir kodlama yöntemi kullanmaktır. Eski zamanlarda bu yöntem denizciler tarafından kullanılırdı. Semafor adı verilen bu haberleşme sisteminde bayraklar alfabenin harflerini belirtecek şekilde tutulurdu.

Semafor alfabesini inceleyerek, yandaki işaretlemeyle ne anlatılmak istendiğini bulabilir misiniz? Yanıtınızı 3 nolu bölüme yazmayı unutmayın.

ÇEKİRDEK

HAYVANLAR ÖPÜLÜRSE İNSANLARA HASTALIK GEÇEBİLİR. SEN METİN BUNA BİR ÖRNEK VEREBİLİR MİSİN? BİR KEDİN VARDI GALİBA...

HALAM HEP KEDİMİ ÖPÜYORDU, ÖPÜYORDU....

EEE ?

SONUNDA KEDİM ÖLDÜ...

"Adım ne olsun" yarışması sonuçlandı...

Adım Lady.

Adımın bulunması için açılan yarışmaya aranızdan **13.000** arkadaşım katıldı. Önerileri değerlendirildi, en uygunu seçildi.

Adım Lady!

Oyun oynamayı, yolculuklara çıkmayı, spor yapmayı, giyinip süslenmeyi, arkadaşlarımla eğlenmeyi çok seviyorum. Hepinizle bir an önce tanışmak istiyorum.

Lady®

"Adım ne olsun" yarışmasında Fatoş'un Eğitim Bursu ödülünü Adana'dan **Sibel Fettahlıoğlu** kazanmıştır. kendisini kutlarız.

Lady bebek ödülünü kazanan **500** yarışmacı ise noter huzurunda yapılan çekilişle belirlenmiş, Lady'leri adreslerine gönderilmektedir. Tüm yarışmacılara teşekkür ederiz.

FATOŞ®

"çocukluk arkadaşı"

REKLAMCILIK

Hanımlardan sonra şimdi de çocuklara müjde!..

Parizien'den
Çocuklara müjde!
Müjde çorapları
şimdi de çocuklar
için üretiliyor.
4 ayrı grupta
1-14 yaş arası
çocuklar ve
genç kızlar artık
rengarenk Müjde
çoraplarını giyecek...
Gökkuşağının
üzerinde yürüyecek...

MÜJDE®

OPAK ÇOCUK ÇORABI

PARİZİEN®

1 ..... 14 ..... YAŞ